Vše o mobilních telefonech, malých počítačích a digitálních fotoaparátech

mobility.cpress.cz

mobility

samostatně neprodejné
vyšlo 1. 9. 1999

Průvodce uživatele mobilních zařízení

číslo 9 ročník 1

Tiskneme digitální fotografie

jak nejlépe a nejlevněji

Vyberte si notebook

přehled notebooků na českém trhu

s mobilem do Internetu 12
výhody a úskalí mobilních datových služeb

elektronické noviny v dlani 10
projekt AvantGo předběhl vize A. C. Clarka

oranžová budoucnost 15
mobilní reportáž z Velké Británie

seriál:
psion Series 5 18
komunikace a nastavení

mobilní servis 29
odpovědi na dotazy čtenářů

Vyhrajte notebook Acer TravelMate a sady Twist

mobilní telefony
Siemens S25
Nokia 650

digitální fotoaparát
Nikon Coolpix 950

můj mobil
Siemens C25

spolupracující internetový deník
Mobil server
denní zpravodaj ze světa telekomunikací
www.mobil.cz

jako obrázek

Jan Březina

jak dostat digitální fotografii na papír?

Moje žena chce, abych jí pořídil klasický fotoaparát. K digitální fotografii nemá důvěru, a to z jediného důvodu: snímky z digitálního fotoaparátu, kterým fotografuji často a rád, končí pouze na pevném disku našeho domácího počítače a ona si je nemůže založit do fotoalba. Nemá možnost předvádět fotografie v práci či známým. Existuje řešení? Fotografie musím pro klid rodiny dostat na papír.

Můj příběh určitě není nijak výjimečný a najdou se i jiné situace, ve kterých je digitální fotografie vhodné přenést na papírové médium. O tisku digitálních fotografií má jistě smysl uvažovat. Otázky tedy zní: jak, kde a za kolik dostat fotografie na papír?

Jakou fotografii vlastně chceme?

Uvědomme si, jak má vypadat *dokonalá digitální fotografie* v papírové podobě. Nároky, které na ni klademe, jsou opravdu extrémní. Musíme totiž srovnávat s klasickou fotografií, která je ostrá, má hluboký detail, velký rozsah barev a hlavně vypadá přirozeně.

Z technického pohledu dnes není problém připravit v domácích podmínkách opravdu dobrou digitální fotografii o rozměrech běžné papírové fotky (například 15 × 10 cm). Na větší formáty je ale potřeba profesionální technika, kterou si pro její cenu může dovolit jen málokdo. Proto při rozhodování o tisku fotografie budete vždy řešit dilema, jakou kvalitu potřebujete a kolik za ni jste ochotni zaplatit.

Domácí inkoustové tiskárny v praxi

V současnosti nejrozšířenější technikou pro tisk fotografií jsou *inkoustové tiskárny*. Najdete je nejen v kancelářích, ale i v mnoha domácnostech. Výrobci lákají zákazníky na fotorealistický tisk, který je „nyní lepší než kdy jindy“, a to může u uživatelů vyvolávat falešné naděje. Nechci poškodit jméno inkoustových tiskáren, ale srovnání běžných fotorealistických inkoustových tisků s klasickou fotografií je vždy těžkou porážkou inkoustu.

Z pohledu domácího uživatele ale představuje inkoustová tiskárna ideální řešení. Tiskárny jsou dnes natolik dostupné, že nic nebrání jejich pořízení nejen do kanceláře, ale i domů. Velkou výhodou inkoustových tiskáren jsou velmi ostré a detailní obrázky. Kvalita tisku závisí na konkrétní tiskárně, vždy však platí následující fakta:

- Pokud požadujete kvalitu, musíte použít speciální papír. Na běžný kancelářský papír můžete také tisknout, ale ušetřené peníze se projeví v nevýrazných barvách a nejasných detailech. Většina výrobců nabízí speciální papíry, jejichž cena není nejnižší, ale rozdíl v kvalitě je velmi výrazný.

- Barevné inkoustové tiskárny prakticky tisknou čtyřmi základními barvami (azurová, purpurová, žlutá a černá), ze kterých ostatní barvy skládají rastrováním. Viditelný rastr najdete na výtiscích z každé tiskárny, ale čím má tiskárna vyšší rozlišení, tím je jemnější a méně rušivý.

Abychom inkoustovým tiskárnám nekřivdili, existují i profesionální modely, jejichž výstup je opravdu fotorealistický. Spojení špičkové technologie, maximálního rozlišení a vyššího počtu barev dokáže inkoustový tisk přiblížit velmi blízko klasické fotografii. Cena takových tiskáren se ale pohybuje v řádu desítek až stovek tisíc korun a pro domácí uživatele jsou proto nevhodné. Existují však firmy, které nabízejí vytisknutí digitální fotografie na takových zařízeních.

www.grafika.cz/photo
Bližší informace o tisku digitálních fotografií, mimo jiné také seznam digitálních minilabů v České republice

Inkoustový tisk	
Ostrost	★★★★☆
Barevnost	★★★☆☆
Subjektivní dojem	★★★☆☆
Cena	★★★☆☆

Dokonalá sublimace na doma?

Další technologií používanou pro tisk elektronických fotografií je takzvaný *termo-sublimační tisk*, často zkráceně označovaný jako sublimační. Tato

30 mobilních dnů patricka zandla

Mobilními komunikacemi v zemi stále hýbe **tendr na třetího operátora**. Právě v době uzávěrky tohoto čísla osm zájemců odevzdalo nabídky a teď, když čtete tyto řádky, jsou už možná vyhodnoceny a v ČTÚ rozmýšlí nad tím, kdo vyhraje. Konsorcia by se ale mohla nařknout z nedostatku invence: Nový mobil, Český mobil, MobilCzech – ještě že zde je Orange, CrysTel a Vlna+. Ostatní předpokládaní zájemci (opravdu lze jen spekulovat, protože ČTÚ jejich seznam nechce zveřejnit) zatím své názvy neoznámili.

Věci se stále točí okolo **roamingu předplacených karet**. EuroTel spustil svoji reklamní kampaň na prozatím jen testovaný GO roaming, Twist je zase světový – za 10 až 300 korun za minutu můžete v zahraničí přijímat hovory, ze zahraniční volat nelze. Ale o tom jinde v Mobilitách Marek Lutonský.

Čekání na Godota. Mobilní telefon **Nokia 7110 stále není na trhu** a davy koupěchtivých jsou netrpělivé. Ericsson chystá zajímavou odvetu: T28 bude na trhu poměrně brzo a v oblasti hi-tech bude patřit mezi to nejlepší.

Pokud jste někdy potřebovali dvě karty SIM se stejným telefonním číslem, **zajděte si do EuroTelu pro kartu Duo**. Hodit se vám bude v případě, že máte ve voze instalovaný autotelefon, nebo máte datovou PC kartu a nechce se vám hrát mariáš.

RadioMobil přímo útočí na zákazníky EuroTelu a nabízí jim stejné číslo – změní se pouze předvolba. Nabídka je sice omezená, platí jen pro čísla 0602/2xx xxx a nový zákazník musí stejně zaplatit aktivaci, ale možná tímto krokem začínají v zahraničí oblíbené křížové upgrady, kterými operátoři bojují o své zákazníky.

Společnosti provozující satelitní komunikační síť Iridium se **nepodařilo splatit dluhy**, cena za akcii klesla téměř na tři dolary, akcie se přestaly prodávat a společnost nastoupila na komplexní finanční restrukturalizaci při soudem sledovaném postupu. Do českých podmínek by se tento krok amerického práva mohl přirovnat k jakési dobrovolné nucené správě. Nehrozí sice, že by to Iridium zabalilo a satelity se nechaly shořet v atmosféře, ale něco se musí stát.

technologie je pro tisk fotografií vhodná hlavně z jednoho důvodu – velkého barevného rozsahu. Sublimační tiskárny vytisknou takřka libovolný běžný barevný odstín. V barevných přechodech lze navíc dosáhnout kontinuální změny barev bez použití rastrování.

Levnější typ barevné sublimační tiskárny od Olympusu

Pokud budete chtít využít sublimačního tisku, máte dvě možnosti: buď využijete služeb minilabu, nebo si pořídíte vlastní maloformátovou sublimační tiskárnu. Jejich obliba u nás však není příliš vysoká, protože náklady na jednu fotografii jsou dosti vysoké. Samotnou tiskárnu lze ale pořídit pod deset tisíc korun. Najdete je v nabídce společností Olympus, FUJI, Sony, Casio a dalších. Spotřebním materiálem jsou speciální papíry, ke kterým je přibalena páska s barvou. Kvalita tisku je opravdu dobrá, a tak jedinou nevýhodou zůstávají vyšší náklady a velmi specifická funkčnost tiskárny.

Můžete ušetřit peníze za tiskárnu a nechat si fotografie vytisknout ve vybaveném studiu. Například společnosti DTP Studio (www.dtpstudio.cz) stačí v e-mailu zaslat soubory, vytištěné snímky přijdou poštou. Použití sublimačního tisku v takzvaných digitálních minilabech je méně obvyklou variantou, mnohem častěji se můžete setkat s nabídkou takzvaného fotoprintu.

Sublimační tisk	
Ostrost	★★★★☆
Barevnost	★★★★☆
Subjektivní dojem	★★★★☆
Cena	★★☆☆☆

Digitální fotografie z minilabu

Fotoprint je technologie spojující klasickou a digitální fotografii. Digitální data jsou speciální metodou osvícena na fotografický papír a ten je pak vyvolán běžným chemickým procesem. Rozdíl mezi klasickou a takto připravenou fotografií je minimální. Kvalita výstupu je závislá pouze na kvalitě obrazového souboru.

Protože nedochází k tisku barvou, ale ke světelnému procesu, vlastnosti fotografie jsou výrazně odlišné od jiných metod tisku. Prvním rozdílem je, že se fotografie celou dobu zpracovává v jednom barevném schématu, nedochází ke konverzím a změny v barevném podání jsou minimální. Navíc některé odstíny není možné čtyřmi barvami vůbec vytisknout. Na fotografii vytisknuté (spíše by se hodilo použít výraz *vyvolané*) tímto způsobem nejsou kromě toho patrné žádné body, žádný rastr. Obrázek je lesklý a působí celistvým přirozeným dojmem.

Fotografie se zpracovávají při rozlišení 150 až 300 dpi; zejména horní hodnota je zcela dostačující, při 150 dpi je obraz mírně neostrý. Fotoprintové stroje se vyrábějí až do formátu A3+, takže není problém si nechat svoje fotografie vysvítit i na větší formát, než je 9 × 13 cm. Jediným omezení je rozlišení digitálního fotoaparátu.

Ve světě jsou digitální minilaby vybavené fotoprintovou technologií již značně rozšířené. Existují dokonce i kombinované stroje, které dokáží zpracovávat jak klasické, tak i digitální fotografie. U nás je pochopitelně rozšíření menší. Přesto již několik společností nabízí v této oblasti svoje služby (například CD-Foto Bler www.bler.cz). Při zasílání snímků lze s výhodou opět využít Internet.

Cena za jednu fotografii z fotoprintu je závislá na množství kopií a na konkrétním minilabu. V současnosti za formát A4 zaplatíte mezi 70 až 100 korunami a fotografie 13 × 9 cm stojí do 10 Kč. Tyto ceny jsou evidentně nadsazené a s rostoucím zájmem veřejnosti a zvyšující se konkurencí budou jistě klesat. Podle našich informací má ještě v letošním roce začít v Praze fungovat nový minilab, který bude nabízet cenu za formát 13 × 9 stejnou jako u klasické fotografie!

Fotoprint	
Ostrost	★★★★☆
Barevnost	★★★★★
Subjektivní dojem	★★★★★
Cena	★★★★☆

Co nás nemine?

V oblasti domácího zpracování digitálních fotografií asi k zásadním změnám nedojde. Inkoustové tiskárny zdomácněly natolik, že v nejbližších letech stěží něco ohrozí jejich pozici. Kvalita tisku se stále zvyšuje a už dnes je u kvalitních tiskáren pro domácí použití dostačující. Ceny tiskáren klesají, cena spotřebního materiálu ale zůstává stále poměrně vysoko. V kalkulacích výrobců je však právě spotřební materiál velkým činitelem zisku, takže náklady se asi nijak výrazně měnit nebudou.

U sublimačního tisku je situace podobná. I v zahraničí se velké sublimační tiskárny prodávají jen minimálně. Zato malé tiskárničky slaví slušný úspěch a doufejme, že s rostoucím rozšířením digitální fotografie bude i u nás přibývat domácích sublimačních tiskáren. Cena za jednu fotografii se pomalu snižuje a rozhodně ještě nedosáhla minima.

Fotoprint je jistě technologií zítřka. Hlavně ve spojení s Internetem a se snižující se cenou výstupů bude jeho obliba stoupat. ■

co když nevyhraje papír?

Proč se snažíme digitální snímky, které jsou v praktickém a skladném formátu, dostat na papír, který zabírá místo, není nijak zvlášť odolný a navíc převod obrazového souboru na něj není nijak snadný? Jestliže nám jde opravdu jen o to, aby naše fotografie byly mobilní a abychom s sebou nemuseli tahat notebook, mělo by nás zajímat zařízení *CyberFrame*, které nabízí Sony.

CyberFrame sice není primárně určen k prohlížení digitálních fotografií, ale nemá k němu daleko. Vypadá jako obraz, je také určen k pověšení na stěnu, místo plátna však na něm najdeme pětipalcový barevný displej. Celý rámeček je samozřejmě až po okraj nacpaný elektronikou.

Na paměťový modul MemoryStick, který nevyrábí nikdo jiný než právě Sony, se uloží statické obrázky (třeba přímo z fotoaparátu) nebo video, modul se vloží do rámečku … a máme obraz, který se nikdy neokouká. Až omrzí, nahrajeme jiný.

I když rozměry CyberFrame nejsou nijak extrémní, má formát trochu většího a tlustšího sešitu A5 (22 × 17 × 4 cm) a to na pohodlné přenášení zatím není ideální. Určitě ale není daleko doba, kdy se objeví podobné zařízení v kapesním formátu. Budeme potom ještě potřebovat tiskárny digitálních fotografií?

Marek Lutonský

na co tisknout?

technologie	max. rozlišení	max. formát	materiál
inkoustový tisk	1 440 dpi	A0+	papír, textil, folie,...
sublimační tisk	300 dpi	A3+	speciální papír nebo folie
fotoprint	400 dpi	A3+	fotopapír

kolik stojí tiskárny?

technologie	tiskárna A4	tiskárna A3	fotografie 13 × 9	fotografie A4
inkoustový tisk	6 000 Kč	15 000 Kč	12 Kč	50 Kč
sublimační maloformátový tisk	10 000 Kč	není	20 Kč	není
sublimační velkoformátový tisk	250 000 Kč	350 000 Kč	37 Kč	150 Kč
fotoprint	1 000 000 Kč	2 500 000 Kč	10 Kč	75 Kč

FOTOTEST MOBILIT mobility.cpress.cz

U digitálních fotoaparátů jsou nejdůležitější jejich snímky

Na webových stránkách Mobilit jsou obrázky pořízené testovanými digitálními fotoaparáty s profesionálními komentáři .

digitální fotobyrokracie

Petr Lidner

Však to znáte – štěstím bez sebe se vydáte vyřizovat oblíbené záležitosti na úřady, ale nemáte-li v ruce ten správný papír, zastoupí vám cestu úřední šiml a můžete to zabalit. Něco podobného platí i při tisku digitálních fotografií, kterému jsme se trošku podrobněji podívali na zoubek. Věříte-li tvrzení některých výrobců inkoustových tiskáren, že pro tisk fotografií stačí obyčejný papír, čtěte prosím dál. Vy, kteří jste si už na vlastní kůži vyzkoušeli, jak to vlastně je, čtěte také, protože výsledky jsou nesporně zajímavé.

Co jsme tiskli

Protože smyslem testu je ukázat reálné možnosti tisku fotografií, netiskli jsme obvyklé testovací obrazce, různé velikosti písma, barevné přechody

Test papírů jsme prováděli na tiskárně HP DeskJet 880C

apod. Jako testovací obrázek jsme použili montáž skutečných snímků z kvalitních digitálních fotoaparátů střední třídy. Na fotografiích byly provedeny pouze drobné globální úpravy, zejména mírná desaturace, zesvětlení a opatrné doostření. Některé záběry si vyžádaly také mírnou barevnou korekci. Rozlišení bylo sníženo na 150 dpi, abychom nasimulovali amatérské podmínky tisku souborů velikosti téměř A4, zejména z hlediska datového objemu. Kritéria hodnocení jednotlivých snímků a výsledky naleznete tabulkách.

Jak jsme tiskli

Největší podíl obsadil inkoustový tisk, a to nejen pro dostupnost a rozšířenost této tiskové technologie, ale zejména pro značnou závislost na volbě použitého papíru. Tiskárna, která všechno spáchala, patří do střední třídy rodiny tiskáren Hewlett-Packard a má označení *DeskJet 880C*. Nejedná se o tiskárnu vyloženě určenou pro tisk fotografií, její kvalita je ale vyhovující a opět splňuje kritéria průměrnosti a nezávislosti.

Abychom však umožnili srovnání se „specialisty“, naleznete v tabulce také dva zástupce této kategorie. Prvním je termosublimační tiskárna *Olympus Camedia P-330 E*, která je přímo určená pro tisk výstupů z digitálních fotoaparátů (její recenzi najdete dále v těchto Mobilitách). Druhým představitelem je zařízení *Sienna Fotoprint*, které z digitálních snímků vytvoří skutečnou fotografii procesem RA4 – jde tedy o výstup na fotopapíru, který známe z běžných minilabů. Toto zařízení si sice domů nejspíš nepořídíte, jeho pořizovací cena obsahuje šest nul, ale můžete využít stejně jako my služeb firem, které tisk na Fotoprintu nabízí. Náš testovací snímek vytiskla společnost CD-Foto Bler.

Ještě je třeba uvést, že testování bylo zcela subjektivní, neprobíhalo tedy na základě srovnání s kalibrovanými obrazy, ani s pomocí jakýchkoliv měřících přístrojů. Rozdíly mezi jednotlivými výtisky v tom či onom kritériu byly ale dostatečně zřetelné a jemné nuance jsme pro objektivnost nebrali v úvahu.

Testovací obrázek **Budova**

Testovací obrázek **Stánek „Jahůdka“**

Jak to dopadlo

Srovnání kvality fotopapírů jednotlivých výrobců určených pro inkoustové tiskárny dopadlo docela překvapivě. Na špici se umístily produkty „menších značek“ před

testovaná média

Typ	Označení v grafu	Značka	Média pro test poskytl	Cena za 1 kus formátu A4
Lesklé papíry	1	HP Deluxe Photo Paper	Hewlett-Packard	26,85 Kč
	2	HP Photo Paper	Hewlett-Packard	17,40 Kč
	3	Kodak Inkjet Photo Paper – Photo Weight	FotoWorld	23,18 Kč
	4	Kodak Inkjet Photo Paper – Letter Weight	FotoWorld	21,72 Kč
	5	Rayfilm R0215	DataEast	15,85 Kč
	6	Rayfilm R0208	DataEast	15,85 Kč
	7	Fomei Inkjet Photo Paper	Fomei	18 Kč
Matné papíry	A	HP Heavy Weight Paper	Hewlett-Packard	4,60 Kč
	B	Kodak Photo Greeting Card Paper	FotoWorld	23,80 Kč
	C	Rayfilm R0230	DataEast	5,40 Kč
	D	Fomei High quality inkjet paper	Fomei	5,20 Kč
	E	Kodak Inkjet Stickers (samolepky)	FotoWorld	52,87 Kč
Speciální technologie	a	Sublimační tisk	Olympus	❶ 103,20 Kč
	b	Fotoprint	CD-Foto Bler	95 Kč

❶ Média pro tisk v sublimační tiskárně mají rozměr asi čtvrtiny formátu A4, tato cena odpovídá čtyřem listům papíru

kritéria hodnocení jednotlivých snímků

motiv	číslo testu	kritéria pro hodnocení
kočka	1	Sytost a rovnoměrnost pokrytí černou barvou v levé části snímku
	2	Plynulost přechodu mezi nejtmavší a nejsvětlejší částí snímku
	3	Barevné podání bílé (světlo)
	4	Celkový dojem (barevnost, kontrast, ostrost)
stánek „Jahůdka“	1	Barevné podání pestrých barev (tyrkysová a červená na stánku)
	2	Barevné podání zeleně
	3	Barevnost stínů
	4	Celkový dojem (barevnost, kontrast, ostrost)
budova	1	Ostrost v detailech
	2	Barevné podání fasády objektu
	3	Barevné podání zeleně
	4	Celkový dojem (barevnost, kontrast, ostrost)
portrét	1	Podání pleťové barvy
	2	Barevné podání bílé barvy trička
	3	Celkový dojem (barevnost, kontrast, ostrost)

Jak nejlépe a nejlevněji?

Graf kvality a ceny médií pro fotorealistický tisk.
Čím více se médium blíží levému hornímu rohu grafu, tím je kvalitnější a levnější. Čím více se blíží pravému spodnímu rohu, tím je méně kvalitní a dražší.

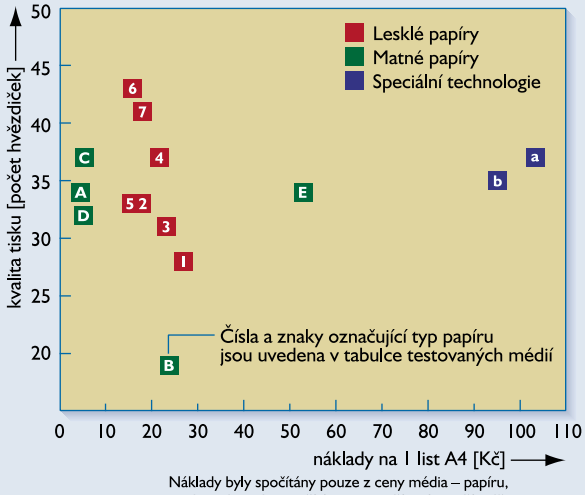

Náklady byly spočítány pouze z ceny média – papíru, nebyla do nich započítána cena zařízení a v případě tisku inkoustovou tiskárnou ani cena inkoustu.

nadnárodními koncerny reprezentovanými značkami HP a Kodak. Překvapení je o to větší proto, že bychom očekávali ideální souhru značkové tiskárny s jejím „dvorním“ papírem. Stalo se tak jen u matných papírů, bodový rozdíl je ale minimální.

Z globálního hlediska náš test ukázal relativně známé skutečnosti. Inkoustové tiskárny jsou v dnešní době schopné solidního fotorealistického tisku, obraz poskytuje dobrý barevný gamut (česky rozsah reprodukovatelných barev), ostrost je na přijatelné hodnotě, dostupnost a cena technologie takříkajíc lidová.

Sublimační termotiskárny jsou již poměrně jednoúčelová zařízení, k jejich výhodám patří perfektní hranová ostrost bez rastru, větší subjektivní dojem fotografie a odolnost proti rozpíjení. Nevýhody jsou v malých rozměrech výtisků, vysokých provozních nákladech a zhoršeném kontrastu podání snímků.

Fotoprint pak poskytuje výstupy „lidsky nejpřirozenější“ (toto je velmi důležitá vlastnost!), s širokým barevným gamutem a jejich cena je o něco lepší než výtisky sublimační tiskárny. Hranová ostrost je díky analogovému zpracování mírně zhoršená, zde však velmi záleží na kvalitě vstupních dat.

Každá tisková technologie má své pro a proti, a je na každém, ke které se přikloní. Faktorů je mnoho, doufáme však, že toto srovnání vám alespoň trochu osvětlilo problematiku praktického tisku digitálních fotografií a ulehčilo již tak těžké rozhodování. ■

Testovací obrázek **Kočka**

Testovací obrázek **Portrét**

výsledky testů

		Leslé papíry pro tisk na inkoustových tiskárnách							Matné papíry pro tisk na inkoustových tiskárnách					Speciální technologie	
	číslo testu	HP Deluxe Photo Paper	HP Photo Paper	Kodak Inkjet Photo Paper – Photo Weight	Kodak Inkjet Photo Paper – Lafter Weight	Rayflim RO215	Rayflim RO208	Fomei Inkjet Photo Paper	HP Heavy Weight Paper	Kodak Photo Greeting Card Paper	Rayflim RO230	Fomei High quality inkjet paper	Kodak Inkjet Stickers (samolepky)	Sublimační tisk	Fotoprint
Kočka	1	★★	★★★	★★	★★★	★	★★★	★①	★	★★★	★★	★★	★★	★★	★★★
	2	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★		★★★	★★★	★	★★	★★★
	3	★★	★★★	★★★	★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★	★★★	★★	★★	★★★	★★★
	4	★	★★	★★	★★	★★	★★★	★★	★★	★	★★	★★★	★★★	★★	★★
Stánek „Jahůdka“	1	★★★	★★	★★	★	★★	★★★	★★★	★★	★	★★	★★	★★	★★★	★★
	2	★★★	★★★	★★★	★★	★★	★★★	★★★	★★		★★	★★	★★	★	★★
	3	★★	★★★	★	★★★	★★	★★★	★★★	★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★
	4	★	★	★★	★★★	★★	★★★	★★★	★★	★	★★	★★	★★	★★	★★
Budova	1	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★	★★★	★★	★★	★★★	★★★
	2	★	★★	★★	★★★	★★	★★★	★★★	★★	★★★	★★	★	★★	★★★	★★
	3	★★	★	★	★★★	★	★★★	★★★	★★★		★★★	★★	★★	★★	★★★
	4	★	★★	★★	★★★	★	★★★	★★★	★★★	★	★★★	★★	★★	★★	★★
Portrét	1	★	★	★	★★	★★★	★★	★★★	★★	★	★★	★★★	★★★	★★★	★★
	2	★★	★★★	★★★	★★	★★★	★★★	★★★	★★	★	★★★	★	★★★	★★★	★★
	3	★	★	★	★★	★★★	★★	★★★	★★	★	★★	★★	★★★	★★★	★★
Celkem bodů (hvězdiček)		28	33	31	37	33	43	41	34	19	37	32	34	37	35
Pořadí		9.	6.	8.	3.	6.	1.	2.	5.	10.	3.	7.	5.	3.	4.

Hodnocení: ★★★ výborné, ★★ uspokojivé, ★ průměrné, žádná hvězdička – neuspokojivé

① Krytí černou barvou je velmi dobré, barva však „pruhuje“

Zdarma nebo zdarma?

Slyšeli jste už o nové benzínové pumpě, která nabízí benzín *zdarma*? Stačí, když zaplatíte dva tisíce korun a potom můžete v průběhu dalších čtyř týdnů *zdarma* načerpat až sto litrů.

Že si představujete význam slova *zdarma* trochu jinak? Ale vždyť já také, tento příklad mne jen napadl po shlédnutí televizní a tiskové reklamy RadioMobilu na novou službu pro předplacené karty Twist. Reklamy mne nabádají k odvázání se, protože v zahraničí nyní mohu přijímat hovory *zdarma*. Ale nedodávají už, že je to stejné jako u benzínu mé imaginární čerpací stanice.

Abyste mohli *zdarma* přijímat hovory, musíte nejdříve zaplatit aktivační poplatek 300 (nebo 600) korun. Potom v průběhu následujících čtrnácti dnů (nebo čtyř týdnů) můžete přijmout 30 (nebo 60) minut hovoru. Prosté školské počty dokáží, že minuta příchozího hovoru *zdarma* přijde na deset korun.

To však byla teorie, praxe bude jiná. Nikdy neodhadnete, kolik minut během svého pobytu v zahraničí přijmete. Blíží se konec dovolené, přijal jsem jen deset minut a co teď? Minuta příchozího volání (toho, které je *zdarma*) mne stála třicet korun. Mám teď z telefonní budky volat známým v České republice, aby mi zavolali, protože mám zaplacený ještě dvacetiminutový kredit a nechci jej nechat propadnout?

Kdepak, takto RadioMobil svůj Twist k roamujícímu EuroTelu nepřiblíží. Své příznivce, kteří zatím trpělivě čekají, takovým přístupem může jenom naštvat, protože ke společnosti, která se ráda chválí průhledností svých ceníků, zavádějící reklama nepatří. Mezi *zdarma* a *zdarma* je zde rozdíl minimálně deset korun za minutu.

černý podčárník

Marek Lutonský

horší časy

Jiří Berger

přehled notebooků na našem trhu

Počátek letošního roku byl poznamenán hned několika významnými událostmi, které ovlivnily prodeje notebooků na našem trhu. Pokud pomineme stav ekonomiky, od něhož se tak jako tak vše odvíjí, zůstávají tři důležité faktory, které posunuly ceny nejlevnějších notebooků na hranice, které si na konci loňské podzimní sezóny nikdo ani nedokázal představit.

Aby bylo na co koukat

Postupný přechod modelů s pasivními displeji k displejům technologie TFT se okamžitě odrazil v nedostatku aktivních displejů a téměř přes noc se u jednotlivých dodavatelů jejich ceny měnily o 100–200 dolarů. Velké firmy se dlouho tvářily, že jejich kontrakty s výrobci displejů jsou tak pevné, že se jich změny cen nedotknou, ale nakonec stejně došlo k cenovému navýšení i u nich.

Tlak trhu měl několik vedlejších efektů – započala výstavba nových výrobních závodů, z nichž některé již na konci tohoto roku zaplní trh displeji a v druhé polovině příštího roku by měla nabídka pokrýt poptávku. Druhým efektem bylo omezení výroby malých displejů a tím způsobený nedostatek barevných kapesních počítačů. Každému výrobci bylo jasné, že na větším displeji je větší marže, tak proč by se měl zabývat drobotinou. To mělo příznivý efekt zpřístupnění čtrnáctipalcových notebooků nižším cenovým kategoriím.

Výkonnější, ale dražší

Druhou událostí, která významně ovlivnila trh s notebooky, byl přechod na procesory Intel Pentium II. To byl sice významný krok pro zvýšení výkonu, na druhé straně ale také útok na zákaznícko-vu kapsu. Odlehčení ceny notebooků bylo možné až od února, kdy se objevil očekávaný procesor Intel Mobile Celeron. Druhou možností k úspoře nákladů byl procesor AMD K6-2, který se však příliš nerozšířil.

Třetím faktorem, který přispěl ke zvyšování cen notebooků, byl stabilně vysoký kurz dolaru, a tak nebylo výjimkou, že vstupní modely značkových notebooků s dvanáctipalcovým aktivním displejem stály pětašedesát tisíc. To byla po loňské podzimní sezóně neuvěřitelně vysoká cena, kvůli které první tři měsíce prodeje notebooků stagnovaly.

Co má význam

Pro mnohé firmy byl takový vývoj téměř vražedný, a když se trh ve druhém čtvrtletí rozhýbal, objevilo se několik zajímavých modelů za příznivé ceny. To nejzajímavější nás však patrně v letošním roce teprve čeká, a to jak z pohledu nabídky jednotlivých modelů, tak z pohledu cen.

Kategorie mininotebooků postupně slábne a firmy se postupně soustřeďují na kategorii velmi tenkých a lehkých strojů s hmotností kolem 1,5 kg. Toshiba uvedla svůj model

Notebook druhé poloviny roku 1999 – malý, lehký a výkonný

Portégé 3110, Compaq *Armadu M300*, Acer *TravelMate 330* (v příštích Mobilitách najdete srovnání těchto tří notebooků), Dell v průběhu podzimu představí novou řadu *Latitude LS*. Firma Fujitsu zatím své záměry oficiálně neprozradila, ale určitě se objeví pokračovatel *LifeBooku L460*.

Kromě této kategorie se objeví i plnohodnotné notebooky s velmi tenkým designem a hmotností kolem dvou kilogramů. Compaq představil svou *Armadu M700* se čtrnáctipalcovým displejem a hmotností 1,93 kg, Dell ohlásil *Latitude CS 400XT* s displejem 13,3". Určitě i v této kategorii naleznete dostatečný výběr modelů jak značkových, tak neznačkových notebooků. Podzim přinese výkonnostní přiblížení mobilních počítačů ke svým stolním sourozencům. Z tohoto důvodu lze očekávat, že se firmy budou přehánět v nabídkách notebooků s výkonem nejnovějších procesorů a grafických čipů, které dnes nalezneme jen v těch nejvýkonnějších osobních počítačích.

Potřeba zaujmout

Tržní segment vstupních modelů bude však jako vždy nejvíce obsazený a firmy na něm zrealizují převážnou část svých prodejů. I zde lze očekávat stále výkonnější procesory, zajímavá sloučení s dalšími produkty, různé slevy a rychlý posun cen směrem dolů. Pro snížení ceny se tak tříletá záruka může stát volitelně dokoupitelnou součástí notebooku, nikoliv standardem, stejně tak se některé firmy mohou pokusit zákazníky obelstít magicky nízkou cenou a teprve v dodatku uvedenou částkou za licenci operačního systému.

Další oblastí, kde lze očekávat vylepšení budou patrně materiály, odolnost notebooků a design. Zvýšený výkon notebooků klade na konstruktéry stále větší požadavky z hlediska úspor elektrické energie, protože tříhodinová výdrž notebooku již přestává být špičkovým parametrem a s použitím druhé baterie notebooky prolamují hranici deseti hodin práce. Nesmíme však zapomenout ani na periferie a příslušenství: v honbě za snižováním nákladů na vlastnictví notebooku se replikátory portů a dokovací řešení uplatňují univerzálně u všech modelových řad, i u následných a předchozích modelů. Standardním zařízením se v notebookách na rozdíl od stolních PC stávají mechaniky DVD namísto CD-ROM, nechybí ani integrované dekodéry MPEG-2 přímo na základní desce bez nutnosti použití PC karty. Čím dál více notebooků přichází do prodeje s integrovaným homologovaným modemem nebo dokonce s modemem v kombinaci se síťovou kartou.

Vypadá to, že po slabším zahájení roku se přece jen dočkáme opravdové notebookové sezóny s množstvím zajímavých modelů a nabídek a že notebooky opět o malý kousek vytlačí z našich stolů osobní počítače. ■

Autor je šéfredaktorem serveru Notebooky.cz – www.notebooky.cz

Přehled notebooků na českém trhu

Výrobce	Model, modelová řada	Procesor	paměť RAM (MB)	frekvence (MHz)	paměť grafické karty (MB)	Displej	Pevný disk (GB)	CD-ROM	disketová mechanika	Rozměry (mm)	Hmotnost (kg)	Další konektory	Cena bez DPH	Záruka	Distributor	Poznámky
Acer	TravelMate 314T	Intel Pentium MMX	300	64	1,1	8,4" TFT	4	○	●	236×175×36	1,32	IrDA, USB	64 990 Kč	3 roky	Pell´s	❶
Acer	TravelMate 512T	Intel Celeron	366	32	2	12,1" TFT	4	●	●	308×257×44	3,3	IrDA, USB, replikátor portů	59 990 Kč	3 roky	Pell´s	
Acer	TravelMate 512DX	Intel Celeron	366	32	2	12,1" DSTN	4	●	●	308×257×44	3,3	IrDA, USB, replikátor portů	49 990 Kč	3 roky	Pell´s	
Acer	TravelMate 515TE	Intel Pentium II	300	64	2	13,3" TFT	4	●	●	308×257×44	3,3	IrDA, USB, replikátor portů	79 990 Kč	3 roky	Pell´s	
Acer	TravelMate 720TX	Intel Pentium II	300	64	2	14,1" TFT	6	●	●	308×251×48	3,56	IrDA, USB, S-video, replikátor portů	84 990 Kč	3 roky	Pell´s	
Acer	TravelMate 721TX	Intel Pentium II	333	64	2	14,1" TFT	6	●	●	308×251×48	3,56	IrDA, USB, S-video, replikátor portů	89 990 Kč	3 roky	Pell´s	
Acer	TravelMate 722TV	Intel Pentium II	366	64	2	14,1" TFT	10	●	●	308×251×48	3,56	IrDA, USB, S-video, replikátor portů	104 990 Kč	3 roky	Pell´s	
Acer	TravelMate 72TXV	Intel Pentium II	400	64	2	14,1" TFT	10	DVD	●	308×251×48	3,56	IrDA, USB, S-video, replikátor portů	129 990 Kč	3 roky	Pell´s	
Asus	L7200	Intel Celeron	300	32	2,5	12,1" TFT	4	●	●	294×232×38	2,8	IrDA, USB	49 990 Kč	2 roky	AT Computers	❷
Asus	L7300	Intel Pentium II	333	64	4	13,3" TFT	4	●	●	294×232×38	2,8	IrDA, USB	64 990 Kč	2 roky	AT Computers	❷
Asus	F7400	Intel Pentium II	366	96	4	14,1" TFT	6,4	●	●	318×250×46,5	3,2	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	87 990 Kč	2 roky	AT Computers	❶
Compaq	A1500C	Intel Celeron	366	32	2	12,1" DSTN	4	●	●	245×311×53	3,08	IrDA, USB, replikátor portů	54 980 Kč	1 rok	Compaq	❸
Compaq	A1750	Intel Mobile Pentium II	300	64	4	12,1" TFT	4	●	●	251×318×58	3,62	IrDA, USB, replikátor portů	75 980 Kč	3 roky	Compaq	❸
Compaq	A3500	Intel Mobile Pentium II	333	32	2	12,1" TFT	4	●	●	236×300×33	2,00	IrDA, USB, replikátor portů	94 980 Kč	3 roky	Compaq	❹
Compaq	A7400	Intel Mobile Pentium II	366	64	4	13.3" TFT	10	●	●	243×317×40	2,80	IrDA, USB	149 863 Kč	3 roky	Compaq	
Compaq	A7800	Intel Mobile Pentium II	400	64	4	14.1" TFT	14	DVD	●	259×320×50	3,80	IrDA, USB	193 400 Kč	3 roky	Compaq	
Compaq	E700	Intel Mobile Pentium II	400	128	8	14,1" TFT	14	DVD	●	259×320×50	3,80	IrDA, USB, TV výstup	210 122 Kč	3 roky	Compaq	
Compaq	M300	Intel Celeron	333	64	4	11,3" TFT	6,4	●	●	229×264×23	1,39	IrDA, USB	94 545 Kč	1 rok	Compaq	
Compaq	M700	Intel Mobile Pentium II	366	64	8	13.3" TFT	6,4	●	●	249×314×28	1,90	IrDA, USB, TV výstup	145 545 Kč	3 roky	Compaq	
Dell	Latitude CPi A300ST	Intel Mobile Pentium II	300	64	2,5	12,1" TFT	4,8	●	●	306×341×39	2,40	IrDA, USB, replikátor portů	72 900 Kč	1 rok	Dell	
Dell	Latitude CPt C333GT	Intel Mobile Celeron	333	64	4	14,1" TFT	4,8	●	●	319×253×45	2,72	IrDA, USB, replikátor portů	69 900 Kč	1 rok	Dell	
Dell	Latitude CPi R	Intel Mobile Pentium II	400	64	4	14,1" TFT	6,4	●	●	319×253×45	2,72	IrDA, USB, replikátor portů	109 900 Kč	3 roky	Dell	
Fujitsu	LiteLine	AMD K6-2	350	32	2	12,1" DSTN	2	●	●	297×239×46	3,2	IrDA, USB, replikátor portů	41 960 Kč	1 rok	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook C342	Intel Celeron	333	32	2	12,1" TFT	3,2	●	●	314×258×50	3,5	IrDA, USB	60 105 Kč	1 rok	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook C4110	Intel Celeron	333	32	4	12,1" TFT	4,3	●	●	308×266×37,5	3,2	IrDA, USB	68 338 Kč	1 rok	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook C5110	Intel Celeron	333	32	4	13,3" TFT	4,3	●	●	308×266×37,5	3,2	IrDA, USB	78 630 Kč	1 rok	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook C6310	Intel Pentium II	333	64	4	14,1" TFT	6,4	●	●	308×266×37,5	3,2	IrDA, USB	90 106 Kč	1 rok	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook E352	Intel Celeron	300	32	2	12,1" TFT	4,3	●	●	308×245×48	3,2	IrDA, USB	67 396 Kč	3 roky	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook E360	Intel Pentium II	333	64	2	13,3" TFT	4,3	●	●	308×245×48	3,15	IrDA, USB	87 434 Kč	3 roky	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook E380	Intel Pentium II	400	64	2	13,3" TFT	6,4	●	●	308×245×48	4,15	IrDA, USB	106 007 Kč	4 roky	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook L460	Intel Pentium II	333	32	2	13,3" TFT	4,3	○	○	303×239×28	1,9	IrDA, USB, replikátor portů	86 195 Kč	3 roky	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook B112	Intel Pentium MMX	233	32	2	8,4" TFT dotykový	3,2	○	●	230×170×29	1,1	IrDA, USB, replikátor portů	64 427 Kč	1 rok	Fujitsu Computers	
Fujitsu	LifeBook B142	Intel Celeron	300	32	2	8,4" TFT dotykový	4,3	○	●	230×170×29	1,1	IrDA, USB, replikátor portů	67 684 Kč	1 rok	Fujitsu Computers	
Gericom	Meisterstück	AMD K6-2	366	32	4	12,1" TFT	4,3	●	●	302×249×46	3	IrDA, USB, TV výstup	49 990 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Meisterstück P XL	Intel Celeron	333	64	4	13,3" TFT	6,4	●	●	302×249×46	3	IrDA, USB, TV výstup	67 190 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Meisterstück XL	AMD K6-2	366	32	4	13,3" TFT	4,3	●	●	302×249×46	3	IrDA, USB, TV výstup	55 990 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Meisterstück M2	Intel Celeron	300	64	4	14,1" TFT	4,3	●	●	302×249×46	3	IrDA, USB, TV výstup	67 790 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Overdose II	Intel Celeron	400	64	4	13,3" TFT	6,4	●	●	302×234×54	3,4	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	64 690 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Overdose II Polo	Intel Celeron	366	32	4	12,1" TFT	4,3	●	●	302×234×38	2,8	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	49 990 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Silver Seraph	Intel Celeron	300	64	4	14,1" TFT	4,3	DVD	●	316×250×34	3,05	IrDA, USB	84 190 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Millenium	Intel Pentium II	333	128	8	15,1" TFT	6,4	DVD	●	357×275×50	4,5	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	104 790 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	GPS 2000 TFT	Cyrix Media Gxi	166	64	1	6,1" TFT dotykový	3,2	○	○	277×178×35	1,6	USB, replikátor portů	49 990 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Atmosphere	Intel Pentium II	300	64	4	12,1" TFT	4,3	●	●	270×218×28	1,8	IrDA, USB	68 890 Kč	1 rok	ScoS	
Gericom	Empire P	Intel Pentium II	333	64	8	15,1" TFT	4,3	●	●	357×275×50	4,5	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	91 990 Kč	1 rok	ScoS	
Hewlett-Packard	Omnibook 4150	Intel Pentium II	300	64	2,5	14,1" TFT	4	●	●	328×254×35,6	2,63	IrDA, USB	84 690 Kč	1 rok	AutoCont	
Chicony	MP-980	Intel Tillamook	266	32	2	10,4" TFT	4,3	●	●	280×173×35	1,4	IrDA, USB	52 422 Kč	2 roky	PC Plus CZ	
Chicony	MP-982	AMD K6-2	333	32	2,5	12,1" TFT	4,3	●	●	299×239×38	2,9	IrDA, USB	50 366 Kč	2 roky	PC Plus CZ	
Chicony	MP-983SL	AMD K6-2	333	32	1,2	12,1" DSTN	3,2	●	●	303×243×49	3,2	USB	33 933 Kč	2 roky	PC Plus CZ	
Chicony	MP-989	Intel Pentium II	333	32	8	14,1" TFT	4,3	●	●	316×259×55,5	3,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	76 245 Kč	2 roky	PC Plus CZ	
Chicony	MP-995	Intel Celeron	300	32	2	12,1" TFT	4,3	●	●	299×239×39	2,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	52 575 Kč	2 roky	PC Plus CZ	
IBM	ThinkPad 390	Intel Pentium II	266	64	2,5	14,1" TFT	4,3	●	●	315×254×45,7	3,5	IrDA, USB, replikátor portů	76 940 Kč	1 rok	Oasa Computers	
IBM	ThinkPad 390E	Intel Celeron	300	32	2,5	12,1" TFT	3,2	●	●	315×254×45,7	3,5	IrDA, USB, replikátor portů	64 940 Kč	1 rok	Oasa Computers	
IBM	ThinkPad 570	Intel Pentium II	300	64	2,5	12,1" TFT	4	○	●	299×238×25	1,7	IrDA, USB, replikátor portů	89 940 Kč	3 roky	Oasa Computers	
IBM	ThinkPad 600E	Intel Pentium II	300	32	2	13,3" TFT	4	●	●	299×238×35,5	2,6	IrDA, USB	98 940 Kč	3 roky	Oasa Computers	
IBM	ThinkPad 770X	Intel Pentium II	366	128	8	13,7" TFT	14,1	DVD	●	312×254×56	3,2	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	159 940 Kč	3 roky	Oasa Computers	
Leo	Designote 5650	Intel Mobile Celeron	333	32	2	12,1" DSTN	4,3	●	●	299×247×39	2,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	49 900 Kč	1 rok	Conquest	❺
Leo	Designote 5650	Intel Mobile Celeron	333	32	2	12,1" TFT	4,3	●	●	299×247×39	2,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	54 900 Kč	1 rok	Conquest	❺
Leo	Designote 5650	Intel Mobile Celeron	333	64	2	14,1" TFT	4,3	●	●	299×247×39	2,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	66 900 Kč	1 rok	Conquest	❺
Leo	Designote 5750	Intel Mobile Pentium II	333	32	4	12,1" TFT	4,3	●	●	299×247×39	2,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	60 900 Kč	1 rok	Conquest	❺
Leo	Designote 5750	Intel Mobile Pentium II	333	64	4	14,1" TFT	6,4	●	●	299×247×39	3	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	74 900 Kč	1 rok	Conquest	❺
Leo	Designote 6000	Intel Mobile Pentium MMX	266	32	2	13,3" TFT	2,1	●	●	306×245×38,5	2,4	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	43 990 Kč	1 rok	Conquest	
NEC	Versa Lite	Intel Pentium MMX	266	64	2	12,1" TFT	6,4	●	●	268×254×22	1,7	IrDA, USB	83 990 Kč	3 roky	Impromat, Pell´s	
NEC	Versa NX	Intel Pentium II	266	32	2	13,3" TFT	4,3	●	●	298×247×39	2,95	IrDA, USB, replikátor portů	69 990 Kč	3 roky	Impromat, Pell´s	
NEC	Versa LX	Intel Pentium II	333	32	8	13,3" TFT	6,4	●	●	309×254×45	3,5	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	129 990 Kč	3 roky	Impromat, Pell´s	
NEC	Versa SX	Intel Pentium II	366	64	2	14,1" TFT	6,4	●	●	309×254×45	2	IrDA, USB, replikátor portů	126 990 Kč	3 roky	Impromat, Pell´s	

pokračování na další straně

Přehled notebooků na českém trhu

Výrobce	Model, modelová řada	Procesor	paměť RAM (MB)	frekvence (MHz)	paměť grafické karty (MB)	Displej	Pevný disk (GB)	CD-ROM	disketová mechanika	Rozměry (mm)	Hmotnost (kg)	Další konektory	Cena bez DPH	Záruka	Distributor	Poznámky
Notestar	NP 6100	Intel Celeron	366	32	4	12,1" TFT	4,09	●	●	297×239×45	2,9	IrDA, USB	49 990 Kč	1 rok	VT Data	
Notestar	NP 6200	Intel Celeron	366	32	4	14,1" TFT	4,09	●	●	308×252×45	3,9	IrDA, USB	62 990 Kč	2 rok	VT Data	
Notestar	NP 9800	Intel Pentium MMX	200	32	1,2	12,1" DSTN	4,09	●	●	303×243×49	3,2	IrDA, USB	35 990 Kč	1 rok	VT Data	
Palmax	PD 100	Cyrix Media Gxi	166	32	1,2	6,1" TFT	4,09	○	○	214×124×37	0,909	IrDA, USB, replikátor portů	34 990 Kč	1 rok	VT Data	
Siemens	Scenic Mobile 350CDL	Intel Pentium MMX	266	64	2	12,1" TFT	4	●	●	311 × 249 × 42	3,4	IrDA, USB	58 017 Kč	1 rok	A&A	
Siemens	Scenic Mobile 501CDX	Intel Pentium II	266	32	2	12,1" TFT	4	●	●	297×236×49	2,4	IrDA, USB	65 425 Kč	1 rok	A&A	
Siemens	Scenic Mobile 510	Intel Pentium II	333	64	2	13,3" TFT	4	●	●	297×236×49	2,4	IrDA, USB	126 935 Kč	1 rok	A&A	
Siemens	Scenic Mobile 750	Intel Pentium II	300	64	4	13,3" TFT	4	●	●	309×256×46	3	IrDA, USB, TV výstup	148 746 Kč	1 rok	A&A	
Siemens	Scenic Mobile 800	Intel Pentium II	366	64	8	14,1" TFT	10	●	●	326×259×65	3,8	IrDA, USB	205 706 Kč	1 rok	A&A	
Toshiba	Satellite 2060CDS	AMD K6-2 3Dnow!	366	32	2	12,1" TFT	4,3	●	●	309×259×43	3,1	IrDA, USB	49 999 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Satellite 2550CDT	Intel Mobile Celeron	366	64	2,5	12,1" TFT	4,3	●	●	309×259×43	3,1	IrDA, USB	72 900 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Satellite 4070CDS	Intel Mobile Celeron	366	64	2,5	13,0" DSTN	4,3	●	●	309×259×42,2	3,2	IrDA, USB, replikátor portů	59 900 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Satellite 4070CDT	Intel Mobile Celeron	366	64	2,5	13,3" TFT	4,3	●	●	309×259×41,7	3,2	IrDA, USB, replikátor portů	84 900 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Satellite 4060XCDT	Intel Pentium II	333	64	2,5	14,1" TFT	4,3	●	●	309×259×41,4	3,2	IrDA, USB, replikátor portů	99 900 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Satellite 4080XCDT	Intel Pentium II	366	64	2,5	14,1" TFT	6,4	●	●	309×259×41,4	3,2	IrDA, USB, replikátor portů	109 900 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Tecra 8000-60	Intel Pentium II	366	64	2,5	14,1" TFT	6,5	●	●	310×253×42	2,6	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	149 900 Kč	3 roky	CHG Toshiba	
Toshiba	Tecra 8000-65	Intel Pentium II	366	64	2,5	14,1" TFT	14,1	DVD	●	310×253×42	2,95	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	179 900 Kč	3 roky	CHG Toshiba	
Toshiba	Tecra 8000-70	Intel Pentium II	400	64	2,5	14,1" TFT	10	●	●	311×254×42	2,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	164 900 Kč	3 roky	CHG Toshiba	
Toshiba	Tecra 8000-75	Intel Pentium II	400	128	2,5	14,1" TFT	10	DVD	●	311×254×42	2,9	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	189 900 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Portégé 3020CT	Intel Pentium MMX	300	32	2	10,4" TFT	6,5	○	●	257×216×19,8	1,32	IrDA, USB, replikátor portů	89 900 Kč	1 rok	CHG Toshiba	
Toshiba	Portégé 3110CT	Intel Pentium II	300	64	2,5	10,4" TFT	6,5	●	●	257×218×20	1,42	IrDA, USB, replikátor portů	109 900 Kč	3 roky	CHG Toshiba	
Toshiba	Portégé 7020CT	Intel Pentium II	366	64	2,5	13,3" TFT	6,5	○	●	297×241×25	1,85	IrDA, USB, replikátor portů	159 900 Kč	3 roky	CHG Toshiba	
Twinhead	SlimNote GX	Intel Pentium II	333	64	4	14,2" TFT	4,09	●	●	310×250×41	3,1	IrDA, USB, replikátor portů	76 990 Kč	2 roky	VT Data	❷
Twinhead	PowerSlim 300	Intel Pentium MMX	266	32	2	12,1" TFT	3,1	○	○	270×220×25,4	1,67	IrDA, USB, replikátor portů	54 990 Kč	1 rok	VT Data	❷
Twinhead	SlimNote VX	Intel Celeron	266	32	2	12,1" TFT	4,09	●	●	297×245×39,7	2,9	IrDA, USB, replikátor portů	54 990 Kč	1 rok	VT Data	❷
Umax	ActionBook 227T	AMD K6-2	350	32	4	12,1" TFT	4,3	●	●	310×240×45	3,2	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	49 990 Kč	1 rok	Conquest	
Umax	ActionBook 337T	AMD K6-2	350	32	4	13,3" TFT	4,3	●	●	310×240×45	3,2	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	62 990 Kč	1 rok	Conquest	
Umax	ActionBook 337T-DVD	AMD K6-2	400	64	4	13,3" TFT	4,3	DVD	●	310×240×45	3,2	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	72 990 Kč	1 rok	Conquest	
Umax	ActionBook 667T	Intel Mobile Celeron	366	64	4	14,1" TFT	4,3	●	●	316×256×42	3	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	69 990 Kč	1 rok	Conquest	
Umax	ActionBook 665T	Intel Mobile Pentium II	333	64	8	14,1" TFT	4,3	●	●	324×258×52	3,5	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	79 990 Kč	1 rok	Conquest	
Umax	ActionBook 665T-DVD	Intel Mobile Pentium II	350	64	8	14,1" TFT	6,4	DVD	●	324×258×52	3,5	IrDA, USB, TV výstup, replikátor portů	97 990 Kč	1 rok	Conquest	

Poznámky: ❶ cena včetně kožené tašky, ❷ cena včetně tašky, ❸ při nákupu na www.compaqplus.cz včetně modemu 56K, ❹ při nákupu na www.compaqplus.cz včetně tiskárny Canon, ❺ cena včetně Windows 98 CZ
znak ● znamená, že notebook danou vlastnost pmá, znak ○ znamená, že nemá

Distributoři: **A&A** – (05) 41 51 51 12, www.aaa.cz • **AT Computers** – (069) 625 32 52, www.atcomp.cz • **AutoCont** – (069) 615 21 11, www.autocont.cz • **Compaq** – (02) 61 10 81 11, www.compaq.cz • **Conquest** – (02) 67 19 31 00, www.conquest.cz • **Dell** – (02) 22 83 27 27, www.dell.cz • **Fujitsu Computers** – (02) 33 32 43 41, www.fujitsu-computers.cz • **CHG Toshiba** – (05) 43 23 55 33, www.toshiba-pc.cz • **Impromat** – (067) 721 31 51, www.impromat.cz • **Oasa Computers** – (02) 22 51 68 35, www.oasa.cz • **PC Plus** – (02) 81 86 27 18, www.pcplus.cz • **Pell´s** – (05) 45 24 26 31, www.pells.cz • **ScoS** – (038) 280 78, www.scos.cz • **VT Data** – (0468) 23 702, www.vtdata.cz

Ceny všech produktů jsou koncové. Všechny firmy byly kontaktovány bulletinem nebo telefonicky. V tabulce jsou uvedeny všechny modely, jejichž ceny jsme obdrželi do uzávěrky časopisu 20. srpna 1999.
V tabulce jsou uvedeny základní sestavy. Pokud existuje stejný notebook s různými parametry, uvádíme nejlevnější model. U seznamu dalších konektorů nejsou sériový a paralelní port, které považujeme je za standard.
Některé značky notebooků jsou distribuovány více firmami, v tabulce jsou uvedeny ty, které poslaly své ceníky.

vesmírná odyssea o dva roky dříve

Ivan Trnečka

novinový stánek v dlani

V roce 1968 vydal Arthur C. Clarke svůj nejslavnější román 2001: Vesmírná Odysea. Vzpomínáte si na kapitolu, kdy dr. Heywood Floyd přiletí na Tranzit 1 a čte si elektronoviny? Také vás při čtení této knížky vzrušoval ten pocit, že tak nějak to jednou asi bude? Že budeme nosit jen displej a do něj si budeme stahovat tiskovinu – již dosti nehodnou toho jména – podle svého přání? Píše se rok 1999 a je to tady. Sen A. C. Clarka zrealizoval projekt AvantGo.

www.avantgo.com – distribuční společnost elektronických novin

AvantGo (dále jen AG) je velmi zjednodušeně služba, která vám při synchronizaci nahraje do kapesních počítačů informace – prakticky webové stránky, které jste si objednali. Při dalších synchronizacích se změněné stránky vždy zaktualizují, přejete-li si to.

Ráno vstanete do práce a zatímco popíjíte kávu, do vašich PDA (do Palmů nebo PPC) se stěhují z Internetu stránky, jejichž odběr jste si zadali: stačí zapnout počítač, připojit se k Internetu a spustit synchronizaci kapesního počítače. V metru již studujete poslední vývoj kurzu akcií a čtete zpravodajství Živě sledováni užaslými zraky kolemstojících spoluobčanů s obyčejnými papírovými novinami.

Nejen Živě

V současnosti existuje téměř tisícovka webů, většinou v angličtině, které jsou připraveny pro kapesní počítače. Jsou mezi nimi internetové odnože věhlasných papírových deníků, ze kterých se dozvíte aktuální zpravodajství, vše o ekonomice, kultuře, sportu … Existují lokální zpravodajství, servery s informacemi o počasí, weby zaměřené na konkrétní obor (astronomie, medicína, náboženství atd.), jinde získáte informace užitečné pro cestování. Úžasná je například služba distribuční společnosti FedEx – v kapesním počítači zadáte kód balíku, který jste poslali, provedete synchronizaci a objeví se informace, kde se právě teď vaše zásilka nachází.

Sci-fi po technické stránce

Stránky, které si na webu AG (www.avantgo.com) můžete objednat, jsou dvojího typu. Jsou to jednak tzv. *kanály*, což jsou stránky optimalizované přímo pro prohlížení v kapesních počítačích. Formáty i obrázky jsou u nich přizpůsobeny rozměrům obrazovky.

Druhou možností je definování stránek, které *nejsou speciálně upraveny* pro AG. Jejich zobrazení není vždy ideální, ale u některých stránek s nepříliš košatou strukturou a grafikou to je použitelné. Vhodným případem jsou textové verze stránek, které nabízejí některé servery.

AvantGo existuje ve dvou verzích – 1.1 a 3.0. Liší se dost podstatně v koncepci, kterou opět velmi zjednoduším. AG ve verzi 1.1 zabírá mnohem méně místa v kapesním počítači a roli jakéhosi miniserveru plní osobní počítač, který ob-

speciality šéfa kuchyně

Protože stránek optimalizovaných pro AvantGo je opravdu mnoho, dovolím si doporučit některé kanály, které se už delší dobu drží v mém Palmu.

Na prvním místě je samozřejmě naše zpravodajství Živě, které zároveň s E–business jako první český server nabídlo své stránky optimalizované pro AvantGo. S Živě a s kanálem CNET NEWS.COM vím o všem, co se v oblasti IT šustlo. Tuto dvojici v poslední době doplňuje ještě ZDNN Computing. Kanál Wired News nabízí zasvěcené komentáře k technologickým trendům, zajímavá je také málo známá stránka Today in History, která denně nabízí výčet nejdůležitějších událostí, které se staly právě tento den v historii. S kanálem Stock Tracker sleduji vývoj cen akcií, které mne zajímají.

Marek Lutonský

české kanály AvantGo

Název	Zaměření	Adresa	Instalace
Živě	zpravodajství o počítačích a Internetu	zive.cpress.cz	ze záložky vlevo „Kanály pro WinCE a Palm"
Mobil Server	mobilní komunikace	www.mobil.cz	ze záložky vlevo „Čtěte nás mobilně"
E-business	elektronická komerce	www.e-business.cz	ze záložky vlevlo „Palmedition"
Neviditelný pes	deník O. Neffa	pes.eunet.cz	pes.eunet.cz/pes30.sub
iPORT	komentáře, názory	www.iport.cz	www.iport.cz/iport.sub
Novinky.cz	mírně bulvární všehochuť	www.novinky.cz	z odkazu na titulní straně „Kanál Avant.Go …"
České noviny	zpravodajství	www.ceskenoviny.cz	z odkazu „Český pilot" vlevo

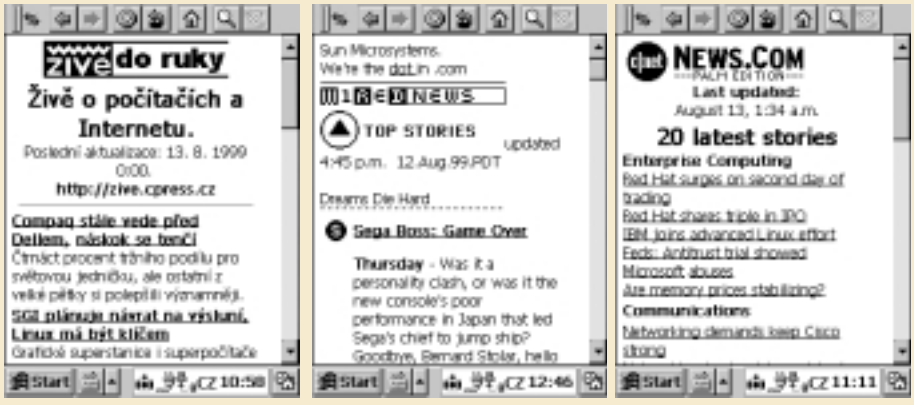

Tři počítačová média v kapesní verzi: Živě, Wired News a CNET NEWS.COM

jednané stránky stahuje z Internetu a spravuje specializovaným programem, *AvantGo Desktopem*. U verze 3.0 tuto agendu přebírá od osobního počítače server www.avantgo.com. S verzí 3.0 získáváte také aplikaci *MobileLink*, pomocí níž zcela obejdete osobní počítač a stránky můžete aktualizovat prostřednictvím modemu. To je ideální při dovolené nebo na cestách, kdy s sebou máte opravdové elektronoviny.

Nepotřebuji nic než ...

... kapesní počítač Palm nebo počítač ovládaný perem s Windows CE, osobní počítač s přístupem na Internet, modem nebo zařízení SnapOn k mobilnímu telefonu, když chci stránky aktualizovat bez osobního počítače. Veškerý software ve verzi 3.0 lze zdarma získat na serveru www.avantgo.com. Verze 1.1 je například na CD, který obdrží všichni noví majitelé Palmu.

nejoblíbenější kanály

New York Times • The Wall Street Journal • USA Today Online • CNET NEWS COM • Wired News • Bloomberg • CNN fn • Explore Zone • Fox Sports • FedEx Tracking

Po stažení instalačního programu AG 3.0 a po instalaci následuje procedura, ve které se jednoduše a bezpečně zaregistrujete na serveru AG, bude vám založen účet a nabídnuty první kanály. Stránka serveru AG obsahuje i nabídku kanálů podle různých témat a kompletní příručku k programu.

Samotná instalace jednotlivých kanálů pak probíhá z hlediska uživatele jednoduše – kliknutím na odkaz z webové stránky.

Co je k mání v češtině?

TechnologieAvantGo je velmi mladá a stále přibývají nové weby, které pro ni optimalizují své stránky. V době uzávěrky Mobilit měly svoje kanály české servery, jejichž výčet je v tabulce u tohoto článku. Jejich aktuální seznam najdete na adrese www.mobil.cz/pda/avantgo.html.

Systém AvantGo je dalším argumentem na otázku „Proč a k čemu kupovat kapesní počítač". Pro jejich uživatele otevřel nový a velmi příjemný rozměr jejich využívání. ■

užitečné rady

- Největší překážkou v používání AvantGo je kapacita paměti kapesních počítačů. S velikostí samotného prohlížeče nic neuděláme, ale když zakážeme u jednotlivých kanálů stahovat grafiku, můžeme u mnoha z nich ušetřit cenné desítky kilobajtů.

- Někdy se může stát, že po synchronizaci zůstane kanál v kapesním počítači nezaktualizován. Většinou pomůže, když v nastavení vašich kanálů na www.avantgo.com, na stránce *Account Settings* smažete paměť cache – příkazem *Clear Channel Cache*.

- Výjimečně, ale přesto se při rolování stránek pomocí tlačítek na počítačích Palm někdy stává, že kapesní počítač zatuhne a ztratí se všechna data. Doporučujeme proto pro posouvání textu používat pero.

mobilitky

Na konci století

www.kodak.com

Digitální fotoaparáty Kodak střední třídy už nekončí u číslovky 265, protože v polovině srpna společnost oznámila uvedení novinky **DC290**. Děťátko si vzalo všechno dobré, co bylo u staršího modelu, a do vínku dostalo další ušlechtilé vlastnosti, takže bude mít inovovaný software, více funkcí, větší rozlišení snímacího prvku, lepší manuální kontrolu nastavených parametrů (ostření, nastavení bílého bodu, expozice), trojnásobný optický a dvojnásobný digitální zoom, více paměti, větší výdrž na baterie ... těšme se. Kodak s novinkami ale neskončil, protože inovuje i své nižší modely řady DC. Objeví se fotoaparát **DC215** a **DC215 Millenium** (ten má jinou barvu a pár drobností navíc) a také přístroj s označením **DC280**.

Cool!

www.palmcolors.com

Líbí se vám iMac nebo nový notebook iBook a chtěli byste, aby podobně vypadal i váš Palm? Za čtyřicet dolarů mu můžete pořídit nový obleček – průhledný kryt. Vybírat je možné z několika neonových barev, k dispozici je i zcela transparentní pouzdro.

Mobil k šatům nebo šaty k mobilu?

www.nokia.com

Stříbrná tabatěrka, telefon Nokia 8810 je sice zajímavým doplňkem k večerní róbě, ale jeho některé technické parametry, zejména citlivost na signál, příliš neohromují. Nokia připravila novou verzi *8850*, která by měla odstranit neduhy staršího telefonu a k jeho dobrým funkcím přidat další ... ještě lepší. Stříbrný devadesátigramový drobek teď bude mít hlasové vytáčení telefonních čísel, bude moci posílat obrázkové zprávy, textové zprávy na něm půjdou psát velmi rychle díky technologii T9 a zůstane i integrovaný modem. Půjde však stále o luxusní mobil do lepší společnosti a tomu bude určitě také odpovídat cena.

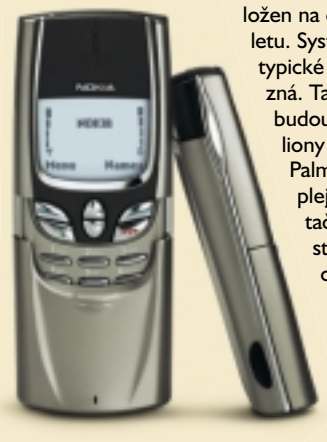

A přece se točí

Zatímco u digitálních fotoaparátů střední a nižší třídy se pro ukládání obrázků většinou používají paměťové karty CompactFlash nebo SmartMedia, u profesionálních fotoaparátů často najdeme otáčející se disky, byť v miniaturních pouzdrech, například v PC kartách. Je to archaismus? Kdepak – protože tato média mají mnohonásobně větší kapacitu než elektronické paměti, jsou pro profesionály užitečnější. A třeba nejen pro ně – IBM nyní nabízí pevné disky **Microdrive** s kapacitami 170 a 340 MB ve standardu a formátu karet CompactFlash, které je možné použít také v digitácích střední třídy (např. Canon PowerShot Pro 70) a hodí se i do kapesních počítačů.

Horší postavení asi bude mít nový systém **iD** společností Sanyo, Olympus a Hitachi Maxell. Vydaly se nevydlážděnou cestou, na nikoho se neohlíží a výsledkem bude malinký (padesátimilimetrový) magneto-optický disk. Kapacita 730 MB je lákavá, ale za cenu dalšího nového standardu?

Neptej se a podepiš!

www.penop.com

Jak krásně by se přes Internet dala vyplňovat daňová přiznání, formuláře pro přehlášení automobilu, různé přihlášky ... ale byrokrat zavalený papíry nekompromisně zavelí: „Vlastnoručně podepsat!" a nakonec stejně musíme na úřad. Firma **PenOp** už delší dobu vyvíjí systém pro elektronické podepisování, ale ne takový, kdy máte svůj tajný a veřejný klíč. **PenOp Signature** je založen na obyčejném podpisu – perem tabletu. Systém zkoumá rychlost psaní, tlak, typické prvky a člověka s jistotou rozezná. Tablet nemá doma každý; nyní ale budou moci tento systém používat i miliony uživatelů kapesních počítačů Palm. Stačí se podepsat na jeho displeji a po propojení s osobním počítačem systém subjektu na druhé straně (elektronický obchod, úřad, obchodní partner) deklaruje, že jste to opravdu vy. Do 20. září mohou majitelé počítačů Palm získat tento software na webu společnosti zdarma, potom za něj zaplatí čtyřicet dolarů.

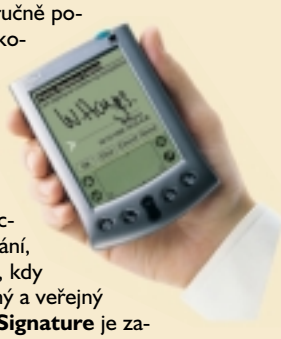

Marek Lutonský

Nokia 9110 Communicator dostane české znaky. Pokud se obejdete bez českého menu, zato byste si rádi dělali poznámky v češtině, četli si české webové stránky nebo třeba rádi faxovali s českými znaky, konečně je tu pomoc. V ceně asi tisícikoruny si bude možno počeštění koupit a to nikoliv od firmy Nokia, ale od české firmy Celadon Group. Piráti pozor: software je vázán na kód IMEI telefonu, takže platit se asi bude muset…

Telefonování do USA je levnější než z Brna do Prahy, pokud použijete mobilní telefon s předplacenou kartou a internetovou telefonii. Hovor do pevné sítě stojí z GO i Twistu přibližně 15 Kč, při využití služby NetCall-55 ale můžete volat do zahraničí za 10 Kč za minutu. S tímto podivným krokem jako první přišel EuroTel a RadioMobil ho za pár dní s Paegas Internet Call následoval.

Počet uživatelů mobilních telefonů v České republice stále roste. V pátek 20. srpna ohlásil RadioMobil překročení hranice 600 tisíc klientů, přičemž denně je průměrně aktivováno 2 000 nových telefonistů. Tisková zpráva EuroTelu hovoří o 750 tisících klientů. V součtu to znamená, že 13,5 % obyvatel České republiky má mobilní telefon. Pokud bude současné tempo růstu zachováno, mohla by být na začátku příštího roku pokořena hranice 20 %.

Konsorcium MobilCzech (Telecom Austria, Telecom Italia Mobile, Echoton, Infinity), jeden z uchazečů o třetí licenci na provoz sítě GSM, zveřejnilo zajímavá čísla o svých budoucích aktivitách v České republice – pokud samozřejmě získá zmiňovanou licenci. Do rozvoje sítě hodlá investovat 28 miliard korun, chce zaměstnat 2 300 lidí, bude platit dobrovolné pokuty, pokud nepokryje 99 % populace do dvou let, a chystá se podporovat české studenty. Je to všechno pěkné, jen to příliš připomíná populistické předvolební programy.

Notebooky Fujitsu nyní můžete koupit i v distribuční síti společnosti Expert & Partner (Computer 2000 Group). Expert & Partner patří mezi naše nejvýznamnější distributory výpočetní techniky a Fujitsu Computers si od tohoto kroku slibuje další rozšíření svých notebooků.

Nový model notebooku představila společnost Acer. *TravelMate 333T* je velmi tenký stroj s procesorem Intel Mobile Pentium II 400 MHz a aktivním displejem 12,1". Vzhledem ke svým parametrům je určen především pro náročné uživatele, kteří vyžadují malý, ale výkonný počítač s dlouhou vydrží. Test notebooku najdete v příštích Mobilitách.

Nový notebook se značkou Toshiba nese označení *Portégé 3110CT* a řadí se také mezi zástupce tenkých notebooků. Váží 1,42 kg a vysoký je necelé dva centimetry. Na velmi malém půdorysu zabírá největší místo aktivní displej o velikosti 10,4", který zvládá maximální rozlišení 800 × 600 bodů. Použit byl procesor Pentium II 300 MHz… více opět v Mobilitách 10/99.

absolutní svoboda

Marek Lutonský

s mobilem na Internet

Když řeknu mobilní telefon, co se vám vybaví? Určitě telefonování, prostý přenos hlasu. Někoho ještě napadnou textové zprávy, ale kdo si vzpomene na přenos dat, na mobilní přístup k Internetu? A přitom to jsou funkce, které podporuje většina mobilních telefonů.

Na WAP, novou technologii, která zpřístupní Internet uživatelům mobilních telefonů – přesněji těch telefonů, které jej budou podporovat – se netrpělivě čeká. WAP se dlouze komentuje a přitom se trochu zapomíná na to, že už teď se může k *plnohodnotnému Internetu* připojit kdokoli se svým telefonem a notebookem nebo kapesním počítačem. Ano, k plnohodnotnému Internetu se všemi jeho službami (ale i s omezeními, ke kterým dojdeme) – nejde jako u WAPu jen o speciálně upravené stránky s žádnou nebo minimální grafikou.

Jak jde život

Poměrně hodně času trávím na služebních cestách mimo kancelář. I když se jedná třeba jen o jednu akci, většinou s cestou zabere celý den. Ale v prostojích – téměř vždy se najde nevyužitá hodina, i dvě – mohu pracovat stejně, jako bych seděl v kanceláři. Prostřednictvím mobilního telefonu se připojím se svým notebookem do Internetu, spojím se s firemním informačním systémem, provedu aktualizaci databází (elektronickou poštu, úkoly, svůj kalendář i kalendář kolegů), stáhnu potřebné informace. Na notebooku mám stejné programy jako na stolním počítači v práci a když mám i stejná data, mohu stejným způsobem pracovat kdekoli – v automobilu, v kavárně, na lavičce v parku. Toto vše mi umožňují Internet a datové přenosy v síti GSM.

RadioMobil se chystá na WAP

Na slepou bábu

I když je možné přes mobilní telefon přistupovat k jakémukoli vzdálenému počítači vybavenému modemem, většinou se v případě datových přenosů GSM jedná o spojení s poskytovatelem internetových služeb. Podobně jako se doma k Internetu připojujete přes pevnou telefonní síť, tady spojení probíhá bezdrátově – sítí GSM.

Když už jste přes mobilní telefon připojeni k Internetu, můžete jej využívat úplně stejně jako při pevném připojení. Počítač nezajímá, jestli jej připojuje modem na telefonní lince nebo telefon GSM. Funguje internetový prohlížeč, e-mailový program, ICQ, … zkrátka vše.

Recept na knedlíky

K tomu, abychom mohli prostřednictvím telefonu GSM posílat data, potřebujeme:

- mobilní telefon umožňující datové přenosy;
- aktivovanou příslušnou službu u svého mobilního operátora;
- počítač, který je možné propojit s telefonem;
- PC kartu s propojovacím kabelem, případně softwarový modem komunikující s telefonem přes sériový port. Některé telefony mají potřebný hardware zabudovaný a pro propojení stačí prostý sériový kabel, často lze použít i infračervený přenos.

datové služby

Paegas	Aktivace	Měsíční poplatky (k tarifnímu paušálu)	Minutové sazby za připojení ke smluvnímu internetovému operátorovi: Špička	Mimo špičku	Poznámka
Aktiv	1 000 Kč	200 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	
Aktiv + Nonstop	1 000 Kč	200 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	
Manažer	1 000 Kč	100 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	
Manažer + Nonstop	1 000 Kč	100 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	
Diamant	zahrnuje	zahrnuje	2,50 Kč	2,50 Kč	100 minut pro data zdarma
Diamant + Nonstop	zahrnuje	zahrnuje	2,00 Kč	2,00 Kč	100 minut pro data zdarma
Data&SMS	zahrnuje	zahrnuje ❶	3,00 Kč	3,00 Kč	
EuroTel	**Aktivace**	**Měsíční poplatky**	**Špička**	**Mimo špičku/víkendy a svátky**	
Start	1 000 Kč	195 Kč	9,60 Kč	4,00 Kč	
Start + Týden	1 000 Kč	195 Kč	9,60 Kč	4,00 Kč/2,60 Kč	
Global	1 000 Kč	195 Kč	6,60 Kč	4,00 Kč	
Global + Týden	1 000 Kč	195 Kč	6,60 Kč	4,00 Kč/2,60 Kč	
Business	1 000 Kč	zahrnuje	4,00 Kč	4,00 Kč	
Business + Týden	1 000 Kč	zahrnuje	4,00 Kč	4,00 Kč/2,60 Kč	
SMS/Data	zahrnuje	zahrnuje ❶	8,00 Kč	4,00 Kč	

❶ U těchto tarifů se za datové služby neplatí žádný další poplatek, ten je zahrnutý v měsíčním paušálu, který je u obou operátorů 195 Kč.

• Komunikační software, který se neliší od běžných programů potřebných pro připojení k Internetu (internetový prohlížeč, e-mailový klient atd.).

Čas pro špatné zprávy

Na počátku jsem psal o omezeních, která jsou spojena s datovými přenosy v síti GSM. Prvním z nich je rychlost, protože v současné době je prakticky možné komunikovat nejvyšší rychlostí 9,6 kb/s a to je velice málo, asi čtyřikrát méně než u běžného internetování v pevné telefonní síti. Toto omezení ale ještě víc zvýrazňuje druhý problém – cena za spojení.

ten, kdo komunikuje

Existují přístroje, které všechny komponenty potřebné pro datové přenosy skrývají v jednom těle. Neoficiálně se jim říká *komunikátory* a jejich typickým představitelem je *Nokia 9110 Communicator*. Je to telefon spojený

s kapesním počítačem (jeho recenzi najdete v Mobilitách 5/99), ze kterého je možné posílat nejen textové zprávy, ale i e-maily, faxy, lze s ním přistupovat na Internet.

Svůj komunikátor začne brzo prodávat i *Ericsson*, ale jeho *MC 218* ke své úspěšné komunikaci potřebuje mobilní telefon, nejlépe stejné značky. Ohlášena jsou i další zařízení z této kategorie.

Aktivaci mobilní datové služby a měsíční poplatky lze překousnout. Vzhledem k tomu, že v této ceně je zahrnuta služba internetového poskytovatele, za kterou už nic neplatím, jsou náklady srovnatelné s paušálními cenami pevného internetování. Platit je ale nutné také minutové poplatky během vlastního spojení vyjde jedno stáhnutí elektronické pošty běžně na desítky korun (a jsme zpátky u rychlosti spojení).

Nejdříve ti dva

Nebudu se věnovat výběru hardwaru a potřebných programů. Zaměřím se na služby, které v oblasti mobilních datových přenosů provozují naši operátoři. Ceny najdete v tabulce.

RadioMobil nabízí datové služby ke každému svému tarifnímu programu s výjimkou tarifu *Jistota*, který je určen pro držitele průkazu ZTP/P. Ani služba předplacených karet Twist neumožňuje přenášet data.

Zatímco u tarifů *Aktiv* a *Manažer* je třeba zaplatit aktivační poplatek a platí se i měsíční poplatky, u nejvyššího tarifního programu *Diamant* je datová služba už v ceně měsíčního paušálu – navíc se stovkou volných minut pouze pro datové přenosy. V síti Paegas existuje speciální tarif *Data&SMS*, který je určen pro aplikace, které nevyžadují přenos hlasu – pro průmyslová využití mobilních telefonů, pro aplikace na bázi textových zpráv apod.

S RadioMobilem spolupracují dvě firmy, u kterých si je možné nechat zdarma aktivovat a spravovat internetový účet: *Video On Line* a *PVT*.

U *EuroTelu* je to podobné: také tento operátor nabízí možnost aktivace datových služeb k běžným tarifům a také u něj jsou v nejvyšším tarifu *Bussines* data již obsažena (jejich aktivaci je ale přesto nutné zaplatit). Také předplacené karty GO však zůstanou o data ochuzeny. EuroTel rovněž nabízí službu *SMS/Data*, jejíž využití je stejné jako u RadioMobilu s jednou výjimkou – lze s ní i hlasově telefonovat, avšak za vyšší minutové poplatky.

Poskytovatelem mobilního Internetu EuroTelu je *SPT Telecom* se svou službou *Internet OnLine*. Zde je nepříjemné, že na rozdíl od RadioMobilu se s mobilním telefonem k Internetu připojujete za nejdražší sazby pro volání do pevné sítě.

Partnerem EuroTelu v oblasti datových služeb je společnost *System602*, která pro uživatele zabezpečuje hardwarovou a softwarovou část.

Ale jsou i jiní

Když z jakéhokoli důvodu nechceme využít internetových poskytovatelů – partnerů operátorů, můžeme se obrátit na třetího internetového poskytovatele, který u nás nabízí připojení prostřednictvím mobilní sítě GSM. Jde o společnost *Spinet*, která svůj *SpiNet Mobil* poskytuje jako doplňkovou službu k běžným pevným internetovým tarifům. Princip je stejný jako u RadioMobilu – uživatel při spojení platí sazbu mobil-mobil, která je nejlevnější.

Připojit se?

Jestliže se vám nelíbí minutové sazby, které za připojení k Internetu přes modem platíte SPT Telecomu, pravděpodobně se zhrozíte nad poplatky, které za své datové služby vyžadují mobilní operátoři. Ceny jsou myslím hlavním důvodem toho, proč jsou přenosy dat v mobilních sítích v současnosti tak málo rozšířené.

Proto jsem zatím poměrně skeptický k hitu dneška – k WAPu. Bude jistě úžasná: s určitými omezeními, která snadno překousneme, budete moci prohlížet upravené webové stránky, vyhledávat potřebné informace … Ale dokud neznám ceny ani způsob tarifikace, nebudu jásat; velice snadno se může stát, že se z WAPu stane služba pro vyvolené, stejně jako je dnes mobilní přenos dat.

Vyvolených by ale jistě mohlo být více: rovnici, ve které se zatím šklebí jen pevně dané poplatky operátorům, je totiž třeba vyvážit cenou za dokonale využitý čas, za který luxus mobility velice často stojí. ■

přezbrojování armád

Ve druhém letošním čtvrtletí se Compaqu dařilo. V komoditě, která nás v Mobilitách zajímá nejvíc – v noteboocích – se s 19,9 procenty umístil po přestávce opět na první příčce. Tématem srpnové tiskové akce však nebylo jen pochlubit se výsledky, byly na ní hlavně představeny novinky – nová řada notebooků Compaq Armada.

Návrat funkcionalismu

Nová řada se skládá z pěti modelů, z nichž tři jsou dnes již k dispozici, ostatní budou uvedeny později v tomto roce. První dva notebooky s označením M (z anglického *mobility*, přenositelnost) jsou uzpůsobeny k snadnému použití na cestách. Tělo notebooků M300 a M700 je tvořeno prvky z hořčíkové slitiny, typickým znakem je nízká hmotnost.

Mottem notebooků Armada řady E (E500 a E700) je *expandability* – rozšiřitelnost, a jsou proto vhodné například do velkých podniků. U poslední novinky, Armady V100, byl největší důraz kladen na co nejnižší cenu (*value*).

Typickým znakem nové řady je zaměnitelnost příslušenství, modulů MultiBay (mechaniky, další baterie, pevné disky) nebo dokovacích stanic. Nové Armady mají také inovovaný design, který je maximálně jednoduchý a funkční.

Ty nejmenší

Compaq dnes nabízí všechny tři typy kapesních počítačů s Windows CE: model *C-Series* s klávesnicí a *Aero 2100* ovládané perem jsme už v Mobilitách představili. *Aero 8000* je počítač třídy HPC Pro a na svůj test jistě nebude dlouho čekat. U Compaqu se ale pečou ještě jedna céécka – s co nejmenší tloušťkou, nízkou cenou a černobílým (!) displejem.

Marek Lutonský

Compaq Armada M300 – nejdůležitější je mobilita. Mechaniky jsou k dispozici v dokovací stanici.

můj život ...s mobilním telefonem

Petr Lindner

„Už zase faktura?“ podivil jsem se, když mi poštou přišla obálka s logem sítě Paegas. Překvapení však bylo milé: „Za to, že tak pilně telefonujete z naší sítě…“ – zkrátka Paegas Bonus a k tomu ještě kategorie E, to je něco jako Mercedes stejné třídy. Moje Motorola d160, která byla zastaralá, už když jsem si mobil pořizoval, pomalu dosluhovala, takže proč si za kačku nepořídit třeba Nokia 6110?

S vidinou vlastnictví téměř luxusního přístroje jsem se neprodleně vydal k největšímu místnímu prodejci mobilní komunikační techniky. Na tomto místě je třeba ještě uvést, že příběh se odehrává v padesátitisícovém okresním městě na střední Moravě. I přes tuto neatraktivní lokalitu sídlil zmíněný prodejce v honosné budově ověšené neony a reklamami, dveře byly na fotobuňku, tak proč nejít dál.

„Dobrý den… Paegas Bonus…“ začínám. „Ano, to děláme, a jakou máte kategorii? Éčko? Tak to jsme tady ještě neměli! Honzo, pojď sem, viděl jsi to už?“ Trošku se mi zvedl nos, avšak vzápětí poklesla brada. „To jsou všechno drahé modely, ty my na skladě nemáme.“ „A kdy byste je tak asi mohli mít?“ zněla moje otázka na prodavače. „No, to já vám neřeknu“. „A kdo by mi to řekl?“ neodbytně jsem se ptal dál a cítil, jak se mi krev valí do hlavy. „Možná vedoucí, ale ten tady dnes není.“ Slušně jsem se rozloučil a posuvné dveře za mnou jen tiše zašuměly. Mírný třes jsem rozdýchal po cestě k druhému největšímu dealerovi. Co vám budu povídat. Situace byla navlas stejná, pouze s tím rozdílem, že vedoucí tam byl, ale stejně nic nevěděl.

Klídek, utěšoval jsem sám sebe a vzpomněl si na maličkou firmičku, u které jsem před dvěma lety zřizoval aktivaci. S nedočkavostí jsem po cestě autem na periferii už tak periferního města porušil několik dopravních předpisů a vzápětí jsem při oslovení uslyšel své jméno. Oni si mě ještě pamatují! Že jsem já trouba nejel hned sem! Slovo dalo slovo, za týden si přijedu pro svůj nový telefon. Teď jej stejně nikde skladem nemají. Nastala další středa a já uslyšel: „Víte, dodavatel nám to slíbil, ale ještě nám nic nepřišlo. Zkuste zavolat v pátek, myslím, že to určitě bude.“ Pátek nešťastný je den, praví klasik a má pravdu. Stejně takové je i pondělí, očekávané pořád ještě s nadějí.

Úterý raději přeskočme, ale středa! Ten den si budu pamatovat do konce života. Zatmění slunce bylo nezapomenutelným zážitkem. A když jsem se k tomu dověděl, že si po čtrnácti dnech konečně můžu přijet pro svůj nový mobilní telefon, povznesen astronomickým úkazem jsem všem odpustil. ■

mobility

CHCETE NÁM NĚCO VZKÁZAT?

VÍTE O NÁMĚTECH, KTERÝM BYCHOM SE MĚLI V MOBILITÁCH VĚNOVAT?

NELÍBÍME SE VÁM? ZAJÍMÁ NÁS PROČ.

NAPIŠTE NÁM, JAK BY PODLE VÁS MĚLY MOBILITY VYPADAT

mobility@cpress.cz

NEJZAJÍMAVĚJŠÍ PODNĚTY OCENÍME KNIHOU Z PRODUKCE COMPUTER PRESSU

oranžová budoucnost

Rostislav Kocman

britské zkušenosti s GSM

Britský mobilní operátor Orange je jeden ze zájemců o místo třetího českého operátora. Mezi dalšími účastníky tohoto tendru udělal zatím ojedinělý krok a pozval skupinu českých novinářů do Velké Británie, do své centrály v Bristolu.

Mobilní telefonisté ve Velké Británii se od těch našich příliš neliší. Telefonují neustále: za chůze i při odpočinku na lavičkách, v autobusech, v taxících… Při řízení ale všichni používají sady hands-free. Viděl jsem však rozdíl i jinde – v místech, kde je více lidí, telefony nezvoní. Nevím, jestli to bylo vibračním vyzváněním nebo ztišením telefonů, rozhodně to ale nevypadalo jako během oběda v našich restauracích, kde neuplyne chvíle bez rušivého zvonění. Mnohé anglické restaurace vás dokonce požádají, abyste si svůj telefon alespoň při jídle vypnuli.

V zajetí antén

Londýn ukazuje, že BTS (anténní systémy pro mobilní sítě) nemusí vypadat nepěkně jako některé naše stožáry; měl jsem problémy pohledem vypátrat, kde jsou umístěny. Vzhledem k větší hustotě antén a většímu počtu operátorů než u nás (jsou tam čtyři) jsem nakonec některé *farmy* nalezl – na jednom anténním sloupu se tísnilo až několik desítek antén. Podobnou situaci jsem viděl v samotném sídle Orange: uprostřed areálu je velký sloup celý posetý anténami – zajišťuje komunikaci s jednotlivými centry sítě.

Orange se od svých britských konkurentů odlišuje mimo jiné počtem nainstalovaných antén. V počtu instalací jde o nejhustější síť ve Velké Británii a počet BTS má do konce roku 2001 dosáhnout čísla 10 000. Jak nám prozradil jeden z pracovníků, který se stará o kvalitu sítě, díky této hustotě by se zákazník měl vždy nacházet v dosahu nejméně dvou antén a v případě výpadku jedné by to vůbec neměl poznat.

Zeptej se mě, na co chceš…

Výpadky však časté nejsou a kdyby k nim přece jenom došlo, informace se ihned objeví v technickém středisku Orange. Tuto informaci budou mít také zaměstnanci *Call centra*, kteří můžou zákazníkovi ihned sdělit, kde se nachází problém.

Nejčastější dotazy zákazníků mají pracovníci k dispozici ve vlastním informačním systému, kde také najdou přesné odpovědi. Pokud se

VELKÁ SOUTĚŽ

s firmami SWS a LAMA Plus

1. cena
notebook ACER TravelMate 512T

2.–3. cena
sady Twist s telefony Nokia 5110 a Siemens C25

4.–10. cena
multimediální sada

11.–50. cena
myš s podložkou

Na adresy **z prvních 100 anketních lístků,** které nám dorazí do redakce, navíc pošleme **pouzdro pro mobilní telefon** a dalších **150 hlasujících** dostane **podložku pod myš.** Jedná se však pouze o anketní lístky poslané poštou, nikoli o hlasování na webu.

SOUTĚŽNÍ KUPÓN

když jej vyplníte, vystřihnete a pošlete, můžete vyhrát

Přiřaďte zkratkám jejich správný význam
Spojte rovnými čarami zkratky s jejich správným vysvětlením.

GPS	Systém pro rychlé datové přenosy
GPRS	Anténní systém pro mobilní sítě
GSM	Krátká textová zpráva
NMT	Navigační systém
BTS	Digitální mobilní síť
SMS	Analogová mobilní síť

Na jaký mobilní telefon byste chtěli pouzdro?

Napište značku a přesný typ telefonu.

Nemáte-li mobilní telefon a více byste využili podložku pod myš, zaškrtněte toto políčko: ☐

Přivítali byste v Mobilitách rubriku se soukromou „mobilní" inzercí (prodám/koupím)? ☐ Zaškrtněte, pokud ano.

Máte přístup k Internetu? ☐ Zaškrtněte, pokud ano.

jméno a příjmení

adresa

město a PSČ | e-mail

profese | věk

Slosování proběhne **15. září 1999.** Vyplněné kupóny posílejte na adresu redakce:
Mobility, Computer Press, nám. 28. dubna 48, 635 00 Brno
Soutěžní lístek můžete vyplnit také na webu **mobility.cpress.cz.**
Jména vylosovaných výherců zveřejníme v čísle 10/99, které vyjde 29. září 1999.

objeví dotaz, na který odpovídající pracovník nebude znát odpověď, může jej konzultovat s týmem techniků, kteří by jej už měli vyřešit.

Call centrum vypadá jako lidský úl a na první pohled jsem v něm postrádal organizaci. Ta však nechybí, je dokonce na velké úrovni. O celý tým telefonistů, kteří musí zachovávat stále stejnou dobrou náladu, se stará tým lidí včetně psychologů, který je udržuje *ve formě*. I když tuto práci nemůžou dělat nekvalifikovaní lidé, je velmi usnadněna informačním systémem, který uvádí aktuální informace o pokrytí (a to včetně roamingových partnerů) i podrobný popis všech používaných telefonů včetně řešených dotazů na možné problémy. Operátor má k dispozici informace o zákaznících, takže mu může pomoci řešit také problémy s jeho účtem.

Pohled do kuchyně

Technické typy zajásaly při návštěvě vývojového centra, které se také nachází v Bristolu. V těchto pečlivě střežených budovách se testují nové telefony, které budou případně upraveny pro optimální chod v síti Orange a nabídnuty zákazníkům. Touto procedurou musí projít všechny přístroje, které nakonec budou označeny oranžovým čtvercovým logem. Kromě přístrojů se ve vývojovém centru také testují a vyvíjejí síťové prvky, které budou později použity v *ostré* síti – vývojáři mají k dispozici jednu zkušební mobilní síť.

Na vlastní oči jsem viděl vývoj sítí třetí generace. Orange už má postaveny vysílače pro budoucí sítě UMTS a ve stávajících sítích testuje vysokorychlostní datové přenosy. Ty jsou využitelné nejen pro Internet nebo podnikové intranety, ale i pro videopřenosy. Mohl jsem si prohlédnout zatím nefunkční prototyp mobilního videotelefonu, který měl velmi milou velikost – složený vypadal jako Palm V, rozložený jako dva vedle sebe. Viděl jsem také funkční přenos obrazu i zvuku mezi vývojovým centrem a mobilní testovací jednotkou (přenos probíhal v testovací síti). Podle vývojářů současná technologie umožňuje přenášet obraz už při rychlosti 28,8 kb/s, ale ta pravá kvalita nastane při rychlostech nejlépe o řád vyšších.

Za celou dobu pobytu se mi nepodařilo odhalit, kdo je typickým zákazníkem Orange. V žádném případě nejde o šetřílky, kteří by si tuto společnost vybrali z důvodu nižších cen (přesto je Orange v některých cenách levnější než konkurence). Úroveň datových služeb a vysoká hustota pokrytí zase naznačuje orientaci na profesionály, kteří dokáží tyto výhody využít. Avšak reklamní kampaně jsou zaměřeny na jednoduchost používání sítě pro každého a také sekundová tarifikace nebo společné platby přesvědčí spíše prostého domácího uživatele než firmu.

Ahoj, co pro tebe můžu udělat?

Aplikace *Wildfire* zaujala snad všechny přítomné. Není původní, Orange ji odkoupil od stejnojmenné společnosti, a jde o digitální asistentku, která s vámi přirozeným jazykem komunikuje. Probudíte ji tak, že řeknete aktivační slovo – Wildfire. Asistentka s vámi začne mluvit příjemným ženským hlasem. Můžete po ní chtít, aby vytočila telefonní číslo, aby vám přečetla vzkazy ve vaší hlasové schránce, aby vás potěšila, nebo se s ní slovy *Good bye, Wildfire* můžete rozloučit.

Za použití Wildfire se platí podobně jako u nás za službu Paegas Asistent, rozdíl je však v širší nabídce služeb a skutečnosti, že nemusíte čekat na uvolnění telefonisty. Wildfire je zatím v rané fázi vývoje, v budoucnosti by mělo přibýt i učení nových frází a větší personalizace.

Při demonstraci nám bylo řečeno, že rozpoznávání hlasových příkazů je optimalizováno i pro hlučné prostředí. To dělalo předvádějícímu problémy – v místnosti bylo totiž kromě pozdějšího smíchu dokonalé ticho a Wildfire mu nerozuměla.

Jde o služby, ne o cenu

Přestože jsme viděli jen kousek z toho, co nabízí Orange svým zákazníkům, lze říci, že společnost má na britském trhu podobnou pozici, jako u nás RadioMobil. Je také považována za inovativního a technologického tahouna.

Orange nové technologie pouze nezavádí, ale i vyvíjí. Tím se může pochlubit málokterý mobilní operátor, a proto mám pocit, že kdyby licenci na třetí mobilní síť získal společný podnik Orange a české společnosti GiTy, nemusela by to být špatná volba. Nedošlo by sice k další cenové válce, což by určitě uvítala spousta čekajících zákazníků, ale určitě by došlo ke zkvalitnění služeb u všech mobilních operátorů na našem trhu. ■

psiony se baví s každým

Rostislav Kocman

komunikace a nastavení Psionu Series 5

Kapesní počítač bez možnosti komunikovat se stolním počítačem a tedy i s firemním informačním systémem, nebo alespoň kalendářem či poznámkami, bez možnosti instalovat další programy a vyměňovat si data, by byl jen obyčejným organizérem. Psiony jimi skutečně dříve byly, ale dnes jsou jejich komunikační možnosti na vysoké úrovni.

Komunikaci mezi počítačem a Psionem zajišťuje software *PsiWin*, který je na dodávaném cédéčku. Po instalaci se ve struktuře počítače na úrovni Ovládacích panelů objeví složky *My Psion* a v ikonkách v pravém dolním rohu obrazovky se

ukáže nový symbol. Pokud není Psion připojen, má symbol podobu vodorovné čáry, ale v okamžiku, kdy spolu Psion a stolní počítač komunikují, se změní na sinusovku a začne se pohybovat, vlnit.

Na pevném disku instalační program vytvoří adresář *Psion*, do kterého se ukládají záložní a synchronizované soubory. Při poklepání na ikonu *My Psion* (to je právě ta v ikonách na hlavním panelu) se otevře okno *My Psion Properties*, kde lze nastavovat chování Psionu při komunikaci, nastavovat vlastnosti tisku, zálohování…

Intuitivní a srozumitelné

Možnosti nastavení samotného Psionu jsou přístupné po klepnutí na pevnou ikonu *Systém*. V menu *Informace* jsou skutečně *jen informace* – o majiteli, paměti a především zbývající kapacitě baterií. Psion v každém okamžiku přesně sleduje aktuální spotřebu a pamatuje si také údaje vztahující se k minulé sadě baterií, takže můžete snadno odhadnout, jak dlouho vám počítač ještě vydrží. Psiony Series 5 se sice dají napájet ze sítě (síťový adaptér není v základní výbavě), mnohem častější je ale vyměňování baterií, které vydrží přinejmenším jeden týden – záleží na intenzitě práce. Síťový adaptér však vložené baterie nedobíjí, to je třeba dělat ve speciální dobíječce.

Ve vedlejším menu *Nástroje* jsou položky, ze kterých se lze dostat k samotnému nastavování. *Možnosti* umožňují jen povolit zobrazování skrytých a systémových souborů, nebo nastavit způsob zobrazování loga systému EPOC. *Ovládací panely* zobrazí okno plné ikonek sloužící k nastavování jednotlivých skupin vlastností – jako u stolního počítače. Není těžké si přestavit, k čemu která ikonka slouží. U ikonek *Čas a datum*, *Heslo*, *Obrazovka*, *Klávesnice*, *Zvuk*, *Modem*, *Tiskárna* se vskutku nemá smysl pozastavovat. Pod *Vyp/Zap* lze nastavit způsob zapínání (při stisku klávesy, při otevření) nebo vypínání (při zavření) Psionu – samozřejmě kromě standardní klávesové zkratky *Fn+Esc*. Je možné nastavit také automatické vypínání. Nakonfigurovat pořadí ikonek programů zobrazených ve složce *Extras* je ukryto za ikonkou *Extra*. Národní nastavení formátu měny, data a čísel zpřístupňuje ikona *Mezinárodní*.

Komunikace není problém

V Ovládacích panelech Psionu jsou tři ikony pro nastavení komunikačních vlastností. Kromě ikony *Modem*, kde se jen vybere typ modemu, ke kterému je Psion připojen, je to ikona *Dialing* a *Internet*.

Nastavení *Dialing* (vytáčení) je podobné stolnímu počítači – nastaví se země, telefonní číslo a způsob jeho vytáčení. Kromě toho zde ještě nastavujete název služby, pod kterým budete toto spojení využívat.

Pro komunikaci sériovým kabelem se stačí jen ujistit, že je nastavena komunikace sériovým kabelem. V menu *Nástroje* klepněte na položku *Komunikace* a u položky *Typ* zvolte *Sériový kabel*. U *Rychlosti komunikace* nastavte maximální (115 200) a tím jste na straně Psiona udělali vše, co bylo třeba udělat pro správnou komunikaci s osobním počítačem.

Psion je možné připojit k libovolnému sériovému portu, program PsiWin sám po připojení zjistí, se kterým portem je spojen. Stejně tak můžete nastavit maximální možnou komunikační rychlost – až 115 kb/s. Není třeba provádět žádné speciální nastavení portů, jako je tomu u zařízení s Windows CE.

U položky *Typ* je v nastavení komunikace ještě k dispozici *IR přenos* a *Vyp*. Volba *Vyp* znamená, že komunikace je vypnuta úplně, první možnost znamená povolení komunikace infračerveným přenosem. Tato komunikace je zcela bezproblémová mezi dvěma počítači Psion nebo počítačem Psion a mobilním telefonem s infračerveným portem. Stejně tak bez problémů byste se tímto způsobem měli spojit s osobním počítačem vybaveným infraportem.

Přenos dat i tisku

Pokud to nevíte, z Psionu se dá i tisknout. Když to podporuje tiskárna, tak přímo (prostřednictvím infračerveného portu), propojením Psionu s tiskárnou kabelem, nebo při spojení s PC. V tomto případě se do Psionu doinstalují ovladače tiskárny. Nastavení tisku je v PC k dispozici na záložce *Print Options* v programu *My Psion*.

Přenos souborů je velice jednoduchý. Stačí na PC otevřít složku *My Psion* a v ní poklepat na ikonu disku. Tím se začne prozkoumávat obsah kapesního počítače stejně snadno jako v případě lokálního disku. Soubor stačí uchopit myší a přetáhnout jej, kam je potřeba (třeba i do spuštěné aplikace na stolním počítači). Podobně to funguje i obráceným způsobem: myší se uchopí soubor na lokálním nebo síťovém počítači a přenese se do Psionu.

Během přenosu souborů mezi Psionem a počítačem dochází k jejich konverzi. Konverzní utilita disponuje rozsáhlým seznamem filtrů a není problém přidávat další. Seznam filtrů, tedy formátů, do kterých můžete soubory z Psiona uložit, je v přehledu na poslední záložce programu *My Psion*. Zvolením filtru a kliknutím na tlačítka *Set as default* se dá změnit přednastavený typ a konverze při přenosu souborů z Psiona do stolního počítače proběhne s tímto filtrem. Filtry pro konverzní utilitu lze doplňovat, na webových stránkách pro uživatele Psionů jsou k dispozici volně ke stažení. ■

Seriál připravujeme ve spolupráci se společností Point.X, výhradním distributorem značky Psion

siemens zraje jako víno

Rostislav Kocman

mobilní telefon Siemens S25

Siemens S25

O telefonu Siemens S25 se hovoří jako o možné konkurenci dvojice Nokia 7110 a Ericsson T28. Tyto telefony jsou totiž v současné době vlajkovými loděmi těchto firem. Siemens získal výhodu: je na trhu první a jeho cena je dosti nízká, o mnoho nižší, než kolik budou pravděpodobně stát jeho konkurenti.

Telefony Siemens se u nás vždy dobře prodávaly a předchůdce tohoto modelu – C25 – je už velmi populární. Stejně tak je mezi mobilními telefonisty hodně modelů S10 a podle ohlasů budou jeho uživatelé jako další telefon pořizovat právě S25.

Siemens byl už dříve průkopníkem: model S10 třeba jako jeden z prvních podporoval SIM Toolkit, jenže stejně jako další telefony této značky zase nezvládal některé funkce obvyklé u jiných mobilů. Proto byl Siemens považován za konzervativního výrobce. Svojí pětadvacítkovou řadou (C25 a S25) se ale tento názor snaží zvrátit, a to velmi úspěšně.

Oba telefony jsou si velmi podobné: stejné jsou rozměry, podobný je vzhled a shodná bude zřejmě komunikační část. Až při bližším pohledu se začnou objevovat velké rozdíly. Především baterie není ze tří slepených článků, ale je „krytovaná“ a má větší kapacitu.

Konečně!

Podstatný rozdíl je ale ve funkcích – zde se už oba telefony vůbec nedají srovnávat, přestože jsou oba duální (podporují GSM 900 i 1800) a podporují SIM Toolkit.

Tento telefon bude příliš často srovnáván s modelem Siemens S10. Sám jej používám, a tak mohu hodnotit. Zaujala mě spousta pěkných věcí a funkcí, kterými S25 disponuje, ale nejvíc jsem zajásal nad časovými funkcemi. Ano, telefony Siemens totiž až donedávna nezobrazovaly čas ani datum. Teď už se u přijatých textových zpráv nemusíte spoléhat na přidání časové známky operátorem, ale můžete se podívat, kdy vám skutečně přišla a kdy někdo volal. Na časových funkcích jsou pak postaveny další aplikace – alarm, u kterého lze nastavit několik událostí, jako je budíček nebo připomenutí, že máte někam zavolat, a kalendář. I kdyby časové funkce byly jedinou výhodou oproti S10, stojí za to o S25 uvažovat.

Komunikace nejen hlasová

Siemens S25 je v současnosti jediný mobilní telefon na českém trhu, který je připraven pro podporu internetových aplikací založených na standardu WAP. Píšu připraven, protože zatím žádné aplikace neexistují. V každém případě vás položka menu „Internetový prohlížeč“ udiví.

Jak už u dražších telefonů Siemens bývá zvykem, je displej S25 barevný. Podsvětlení už není nazelenalé, to na přímém slunečním světle způsobovalo nečitelnost displeje, ale je bílé a displej je velmi jasný téměř kdekoliv.

Na boku telefonu vidíme malou černou plošku – je to port pro infračervenou komunikaci. Siemens S25 má vestavěný modem, takže dokáže přijímat a odesílat data i fax, s počítačem dovede komunikovat už zmiňovaným infračerveným portem nebo prostřednictvím kabelu.

Samozřejmě můžete i nadále „jen“ telefonovat, nebo posílat textové zprávy. Jejich psaní mi připadá velmi sympatické, telefon napíše první písmeno velké a další už píše automaticky malými písmeny. Jako textovou zprávu můžete také odesílat i *vizitky* – jejich formát je standardizovaný, můžete je přijímat i z jiných telefonů, které tento standard podporují. Několik předpřipravených textových zpráv už je přímo v telefonu, takže poslat informaci o schůzce nebo blahopřání je více než jednoduché.

Až nečekané inovace

Jednotlivé položky menu jsou grafické a nechybí u nich animace, a to téměř na každé obrazovce. Je to sice pěkné, ale u S10 se mi vešlo na obrazovku pět textových řádků, ne tři, i když s obrázky. Stejně tak hry mě příliš nezaujaly: na můj vkus jsou pomalé a znám lepší způsoby, jak se zbavit volného času.

Zvuk telefonu je velmi kvalitní a poděkovat za to můžu i technologii EFR, případně síti GSM 1800, kde jsem jej také vyzkoušel. Telefon je lehký a malý, takže krásně padne do ruky i do kapsy. Vydrží telefonovat opravdu dlouho a dlouho vydrží i baterie – není to sice často uváděných 400 hodin (k tomu je potřeba rozšířená baterie), ale týden není špatná doba.

Vhodný pro všechny operátory

Pokud můžu srovnat chování při špatném signálu, je Siemens S25 v oblastech velmi špatného pokrytí trošku méně stabilní než S10, i když signál vyhledá rychleji. Je ale možné, že jde o problém sítě, protože u jiného operátora jsem problémy se slabým signálem neměl, ani při pohybu velmi vysokou rychlostí – šlo ovšem o síť GSM 1800 (Orange, Velká Británie) s nadstandardní hustotou BTS.

Telefonu by se možná dala vytknout menší rychlost procesoru (ano, procesoru) nebo možná displeje, protože rychlost překreslování nebyla vždy největší. Pochválit naopak musím menu, které je velmi dobře zpracované a začátečník se v něm zorientuje napoprvé. Zajímavých je také dvaačtyřicet melodií označených podle žánru a máte možnost složit si jednu vlastní. Siemens S25 je prvním telefonem, který pro vytváření zvonění používá grafickou notovou osnovu!

Opravdový

Mě a všechny kolegy, kteří s tímto telefonem přišli alespoň na pár hodin do styku, zaujal tento telefon natolik, že získal ocenění naší redakce – Opravdová mobilita. Za vynikající funkce, užitnou hodnotu a tím pádem i za poměr cena/výkon. ■

cenová osa

- Siemens S25 (12 999 Kč)
- Ericsson T18 (12 490 Kč)
- Nokia 6150 (11 999 Kč)
- Siemens S10 (9 990 Kč)

mobilní telefon

Siemens S25

Zdroj: Siemens
Telefon: (02) 24 19 92 59
Web: www.siemens.cz
Cena: 12 999 Kč bez DPH (RadioMobil, nedotovaný bez aktivace)

Parametry: 900/1 800 MHz, 125 g, 117 × 47 × 24 mm, telefonní seznam: 250 míst na kartě SIM, 50 v paměti telefonu, IrDA, data, fax, vestavěný modem, datum, čas, alarm, hry, organizér, 42 vyzváněcích melodií + 1 vlastní, grafický barevný displej, budoucí podpora WAP, výdrž až 200 hodin se standardní baterií, 5 hodin hovoru

bohatý příbuzný

Marek Lutonský

Mobilní telefon Nokia 650

I když vypadá stejně jako rok a půl starý telefon – je to poslední novinka. I když subtilnějších přístrojů najdeme celou řadu – ve své kategorii je nejmenší. Mobilní telefon *Nokia 650* je totiž určen pro technologii NMT, v českých podmínkách tedy pro síť EuroTel Tip, a když jej srovnáváme s jeho předchůdci, i zarytým odpůrcům tohoto analogového systému musí spadnout čelist.

Dobrý vzor

Představte si oblíbený telefon GSM Nokia 6110. Přivřete oči nad několika rozdíly v designu, přidejte výsuvnou anténu, silnější baterii … a už víte, jak vypadá Nokia 650. Srovnatelné jsou i rozměry, které narušuje jen dvojnásobná délka zasunuté antény, hmotnost je v kontextu s ostatními telefony NMT velice nízká.

Podoba ale nekončí vnějšími znaky. Protože Nokia u tohoto modelu přešla na třívoltovou technologii, je šestsetpadesátka kompatibilní se svými sourozenci s pohlavím GSM – s telefony řady 51xx a 61xx. Prakticky to znamená, že používá stejné příslušenství: baterie, nabíječky, sady pro hlasité telefonování.

Svůj vzor v konkrétním modelu – v Nokia 6110 – však telefon nezapře. Má stejný styl nabídek a velmi podobnou strukturu menu, stejné funkce, kvůli kterým se ještě dnes mnozí dušují, že neznají lepší mobilní telefon, než je 6110. Jsou zde profily vyzvánění, se kterými je možné během okamžiku přepnout styl a hlasitost zvonění, jsou zde skupiny volajících, pomocí kterých je možné nastavit různým osobám rozdílné vyzvánění – je možné si vybrat z pětatřiceti různých zvuků a melodií.

Nokia 650 obsahuje také kalendář, jehož plánovací funkce jsou sice velmi vzdálené možnostem kapesních počítačů, ale pokud PDA nemáte, může kalendář v telefonu dobře posloužit. Ani v Nokia 650 nechybí u Nokií obvyklé hry, a ačkoliv naše síť Tip dosud nepodporuje posílání textových zpráv, je telefon připraven i pro možnost, že tato služba bude zprovozněna.

Při praktickém testu není možné telefonu vytknout snad nic. Horší zvukovou kvalitu hovoru a občasné problémy se signálem je možné klást vinu síti Tip. Výdrž baterie Li-Ion 1 500 mAh je nadprůměrná: 90 hodin v pohotovostním stavu bez volání, které samozřejmě tuto dobu výrazně zkrátí – řádově na hodiny.

Nejdůležitější je výjimečnost

Reklamní kampaně na spotřební výrobky se často zaměří na nepříliš důležitou funkci, kterou zviditelní až do nepřirozena. U telefonu Nokia 650 je touto funkcí vestavěný radiopřijímač.

Pro jeho zprovoznění je nejdřív k telefonu nutné připojit přenosnou sadu hands-free – bondovku, která je už v základní výbavě a samozřejmě může sloužit také pro hlasité telefonování. Na pecičce jejího mikrofonu je nezvyklé tlačítko, kterým se přijímají příchozí hovory – je opravdu užitečné.

V menu telefonu je položka Rádio VKV, kde je možné naladit a uložit frekvence v rozsahu velmi krátkých vln (FM). Rádio ale i přes svoji zjevnou marketingovou, odlišovací funkci a nepříliš vysokou kvalitu zvuku může být vítaným společníkem; i když některé velmi silné stanice se mi na něm z neznámého důvodu nepodařilo naladit.

Záleží na prioritách

I když je tento telefon nabitý funkcemi, není možné zapomenout, že technologie NMT, pro kterou je určen, už má dobu svého výsluní za sebou. Budoucnost jí zkrátka nepatří. Pokud však chcete s mobilem jen telefonovat, mohou být nižší výdaje za komunikaci v síti Tip důležitější, a v takovém případě je Nokia 650 ve své třídě špičkový přístroj. ■

cenová osa

- Nokia 650 (17 209 Kč) a Nokia 550 (17 209 Kč)
- Nokia 540b (13 930 Kč)
- Nokia 6110 GSM (9 990 Kč)

mobilní telefon pro síť NMT

Nokia 650

Zdroj: EuroTel Praha
Telefon: 0800 1800 11
Web: www.eurotel.cz
Cena: 17 209 Kč bez DPH, s aktivací 15 570 Kč bez DPH, zvýhodněná (dotovaná) cena 4 914 Kč bez DPH

Parametry: hmotnost 190 g, rozměry 136 × 47 × 33 mm, kapacita paměti 200 položek v telefonním seznamu (telefony NMT nemají kartu SIM), hodiny a budík, vestavěný radiopřijímač

Compaq se dohodl s britským hudebníkem Stingem na spolupráci při jeho novém koncertním turné *Brand New Day Tour*, které začíná v říjnu tohoto roku. Compaq zajistí výpočetní techniku a poskytne prostor na svém webovém serveru.

Fujitsu v polovině srpna uvedla na náš trh notebook LifeBook nové modelové řady C (C4110, C5110, C6310). Tyto notebooky patří mezi plně vybavené modely – obsahují CD-ROM i disketovou mechaniku, velké displeje, výkonné procesory a dostatek paměti i místa na pevném disku.

EuroTel udělal to, co se už dlouho předpokládalo, že udělá – nabídl předplacené karty pro síť Tip. Sada se jmenuje GO Felicia a na rozdíl od podobné sady se stejnojmenným automobilem je nabízena bez něj, ale zato levněji za cenu 5 995 Kč s daní. Nabíjení a čerpání kreditu funguje stejně jako u karet GO.

Oba naši operátoři (a v budoucnu i třetí) musí pravidelně Českému telekomunikačnímu úřadu, který dbá na dodržování licenčních podmínek, posílat **informace o sledovaných parametrech**. Jde především o procento nespojených a ze strany operátora nekorektně ukončených hovorů, pokrytí populace a území. Pokud by některé z těchto čísel neodpovídalo licenčním podmínkám, mohl by operátor o licenci také přijít. Nic takového ale nehrozí, protože oba operátoři už oznámili, že ČTÚ vydal k jejich zprávám o stavu sítí do 30. června tohoto roku souhlasné stanovisko.

Nový digitální profesionální fotoaparát z dílen Kodaku nese označení *Kodak Professional DCS 330*. Pochlubit se může tělem fotoaparátu SLR Nikon Pronea 600i, rozlišením 3 megapixely (tj. 2 008 × 1 504 bodů) s citlivostí 125–400 ISO. Jako příslušenství lze použít originální výrobky Nikonu. Jestli znáte ceny profesionálních přístrojů, tak vidíte, že cena není nijak hrozná – 199 000 Kč bez daně.

Britský telekomunikační gigant, kterému ale jeho konkurenti pořádně zatápí, British Telecom a české Telekomunikační montáže Praha, které byly až donedávna takřka nepostradatelné pro většinu telekomunikačních firem v České republice, **se rozhodli jít spolu do tendru o třetí licenci** na provoz sítě GSM. Ve společném podniku bude mít většinu 51 % British Telecom.

Společnost VT Data zahájila dodávky nového modelu notebooků NoteStar – *NP 9800*, který je k dispozici už od ceny 36 000 Kč bez daně. Za tuto cenu získáte notebook s procesorem Intel Pentium MMX 200 MHz, pasivním displejem 12,1" a vestavěnými mechanikami CD-ROM i disket. Zajímavý je i mininotebook *Palmax PD 1000*. Procesor Cyrix 166 MHz, displej o úhlopříčce 6,1 palců, 32 MB operační paměti a všechny mechaniky v externím provedení by mohly naznačovat něco o vykopávkách, ale jeho hmotnost je jen 909 gramů a rozměry 214 × 124 × 37 mm.

o trošku větší discman

Jan Roháč

notebook Acer TravelMate 515TE

Mezi notebooky se prosazují dva typické modely. První je lehký, dobře přenosný notebook s přijatelnou výdrží při provozu na baterie, ke kterému je však v případě potřeby nutné připojovat spoustu dalších periferií a rozšiřujících portů.

Na druhé straně jsou robustnější modely, které mají integrováno téměř vše, co lze do notebooku integrovat – disketovou a CD-ROM mechaniku, všechny porty, velký displej. Jejich nevýhodou se mohou stát větší rozměry a hmotnost.

Acer TravelMate 515TE spadá spíše do druhé skupiny. Ale i když se zdá být poměrně velký, je přesto snadno přenosný. Má v sobě CD-ROM i disketovou mechaniku, všechny konektory včetně možnosti připojit replikátor portů, na pravé straně je také konektor modemu – ten funguje, jen není homologovaný v České republice.

Acery vydrží

Velikost notebooku je určena hlavně rozměry aktivního displeje 13,3". Díky tomu mohli konstruktéři použít dostatečně velkou klávesnici, na které se velice příjemně píše. Kurzor je ovládán touchpadem, kterému se dají vytknout jen jeho tlačítka – u nich vyhrál design a podélná vyvýšená rýha způsobuje, že nemačkají příliš pohodlně.

Pohled na otevřený i zavřený notebook potěší milovníky pěkné počítačové techniky. Acer TravelMate 515TE patří k pětkové řadě, která má ovládání mechaniky CD-ROM spolu s reproduktory na čelním panelu. Když vás přestane bavit práce, můžete notebook zavřít (tím se uloží obsah paměti na disk) a poslouchat hudbu z vloženého cédéčka.

Doba, po kterou můžete TravelMate 515TE využívat při běhu na baterie, je také nadprůměrná – bez pěti minut čtyři hodiny. Dokoupením rozšiřující baterie můžete tuto dobu dále prodloužit. Nabíjení trvalo při zapnutém notebooku tři hodiny, což je také poměrně slušný čas.

Ovladatelný i ze sítě

Aby práce příjemně ubíhala, byl použit procesor Pentium II, v tomto konkrétním modelu taktovaný na 300 MHz, paměť RAM měla kapacitu 64 MB. Mezi další drobnosti, které v našich podmínkách najdou uplatnění spíše v budoucnosti, lze považovat implementaci rozhraní pro dálkovou (síťovou) správu počítačů – DMI a LDCM. Neznamená to nic jiného, než že správce sítě může tyto počítače diagnostikovat na dálku a může se také pokusit řešit drobné problémy, což mu ušetří nejen čas, ale v důsledku sníží i náklady.

Kdybych měl vybrat skupinu uživatelů, kterým se tento notebook bude nejvíce hodit, asi bych zvolil ty, kteří tráví více času na cestách než v kanceláři. Na notebooku se dobře píše, je výkonný, díky zabudovanému přehrávači cédéček na předním panelu se nebudete nudit a hlavně vydrží při troše snahy čtyři hodiny pracovat jen s energií z baterie. ■

cenová osa

- Umax ActionBook 665T (79 990 Kč)
- Acer TravelMate 515TE (79 990 Kč)
- Compaq Armada 1750 (75 890 Kč)

notebook

Acer TravelMate 515TE

Zdroj: Acer ČR
Telefon: (02) 61 34 14 07
Web: www.acer.cz
Cena: 79 990 Kč bez DPH

Parametry: Intel Pentium II 300 MHz, 64 MB RAM, aktivní displej 13,3", 4 GB pevný disk, hmotnost 3,3 kg, rozměry 308 × 257 × 44 mm, záruka 3 roky

mobility
BAVÍ-LI VÁS MOBILITY S MALÝM „m“ A MĚLI BYSTE CHUŤ O NICH PSÁT, MÁTE STYL A ODVAHU ...
... NAPIŠTE NÁM.
mobility@cpress.cz

robustní souputník

Rostislav Kocman

notebook Toshiba Satellite 4080XCDT

Proč jsou notebooky Toshiba u nás, ale i ve světě úspěšné? Je to zřejmě zapříčiněno jejich kvalitou, ale svůj vliv mají také zcela jasné modelové řady, kdy zákazník ví, co si vlastně kupuje.

Pro komerční sféru a náročné uživatele je určena řada *Tecra*, která disponuje velkým výpočetním výkonem a dobrou rozšiřitelností. Není sice nejlevnější, ale úspory by se měly projevit po delší době používání. Kromě toho notebooky této řady není nutné po krátké době odepisovat z důvodů jejich technické nebo morální zastaralosti.

Řada *Portégé* je určena těm, kdo vyžadují *mobilitu* – velmi malé, nebo malé, ale výkonné přenosné počítače.

Návrat ke klasice

Startovní řadou jsou notebooky *Satellite*, které patří mezi nejprodávanější Toshiby a snaží se nabídnout dobré parametry za přijatelnou cenu. Konkrétně *Toshiba Satellite 4080XCDT* je v současnosti nejvýkonnějším modelem této řady. Přesvědčuje o tom Pentium II na 366 MHz a 64 MB paměti RAM.

Satellite 4080XCDT už vzhledem ke své ceně (109 900 Kč) není startovním notebookem, ale lepší střední třídou. Je určen náročnějším uživatelům, kteří využijí jeho výpočetní výkon a pro které není aktivní displej 14,1" zbytečným luxusem. Satellite si tak nejspíše pořídí samostatně pracující uživatel, což ale neznamená, že by se tento notebook nehodil do podnikového prostředí. Disponuje všemi porty, které jsou potřeba, a navíc je možné ještě připojit replikátor portů nebo dokovací stanici.

Pohled dovnitř i ven uspokojí

Na cestách, ale i v pohodlí domova se bude hodit interní modem. Zatím sice není homologovaný, ale na homologaci se pilně pracuje a měla by být před dokončením. Toshiba kromě cédéčka plného utilit dodává také software, který v zemi, kde se nacházíte, dokáže modem přizpůsobit místní telefonní síti.

Výkon a stabilita se ovšem projeví až po delší době používání, zatímco vnějšího provedení si všimnete hned. Určitě potěší reproduktory, které mají na svou velikost příjemný zvuk. Ovládání jejich hlasitosti je dobře přístupné po straně. Disketová mechanika je trochu ukryta pod přední zaoblenou stranou, ale ta je tam dnes stejně už jen do počtu. CD-ROM je po straně, stejně jako sloty na PC karty. Výborné je zamykání vypínacího tlačítka, které zachrání spoustu rozdělané práce.

Klávesnice je dostatečně velká a dobře se na ní píše. Jen jsem si musel zvyknout, že střed je trochu posunut doleva; v orientaci mi ale pomohla tlačítka od trackpointu, která jsou orientována také na střed.

Vydržíte spolu až do konce

V testu výdrže baterií dosáhl Toshiba Satellite 4080XCDT průměrné hodnoty 2 hodiny 50 minut. Dobíjení je naopak krátké, trvá přibližně dvě hodiny při zapnutém notebooku. Toshiba se ke svým notebookům snaží vyrábět kompatibilní příslušenství, takže některé prvky můžete bez obav využít i s tímto modelem.

Na rozdíl od modelu Satellite 2520CDS, který jsme testovali v Mobilitách 3/99, se u tohoto stroje příliš nešetřilo, takže není na místě obava, že se po roce budete muset ohlížet po novém a výkonnějším notebooku. ■

Ovladač kurzoru – MousePoint se skrývá uprostřed klávesnice

cenová osa

- NEC Versa SX (126 990 Kč)
- Toshiba Satellite 4080XCDT (109 900 Kč)
- Acer TravelMate 722TV (104 990 Kč)

notebook

Toshiba Satellite 4080XCDT

Zdroj: CHG Toshiba, a. s.
Telefon: (05) 43 23 55 33
Web: www.toshiba-pc.cz
Cena: 109 900 Kč bez DPH

Parametry: procesor Intel Pentium II 366 MHz, 64 MB RAM, videopaměť 2,5 MB, pevný disk 6,4 GB, displej 14,1" TFT, CD-ROM, disketová mechanika, zvuková karta, hmotnost 3,2 kg, rozměry 309 × 259 × 41,4 mm

nezávislá

Petr Lindner

fototiskárna Olympus Camedia P-330 E

Je to jako začarovaný kruh. Rozvoj digitální fotografie si vynutil konstrukci domácích fotorealistických tiskáren, a na druhou stranu jejich existence boom digitální fotografie ještě více podporuje. Fototiskárny totiž vnášejí do digitálního světa možnost výstupu téměř nerozeznatelného od „papírového snímku“. A nalejeme-li si čistého vína, pak právě absence kvalitního papírového výstupu tvoří jednu z velkých překážek před masovým rozšířením digitální fotografie.

Mámo, koukej kolik to má čudlíků!

Firma Olympus si navíc uvědomuje i další aspekt bránící rozvoji této oblasti. Tím je požadavek vlastnictví počítače a přímo související počítačová gramotnost. Budeme-li opět hovořit upřímně, pak je nutné přiznat, že u nás nelze ani o jedné problematice říci optimistického slova. Řešení je nasnadě: uděláme tiskárnu, která se obejde bez kompjůtru. *Olympus Camedia P330 E* je jednou z nich.

Právě nezávislost je důvodem na dnešní dobu poněkud nezvykle velkého množství ovládacích prvků na těle přístroje. Stejně je na tom i počet vstupních a výstupních konektorů. Počítejte se mnou: vstupní konektory – Video, S-Video, paralelní a sériový port, a v rámci stranické příslušnosti nezbytný konektor pro přímé připojení digitálních fotoaparátů Olympus řady Camedia. Pro vstup obrazových dat je v tiskárně také integrovaná čtečka paměťových karet SmartMedia. Výstup pak reprezentuje konektor pro připojení k televizoru.

Nejdřív nakrmit

Speciální papíry mají velikost 10 × 14 cm, nejde tedy o žádné výstavní formáty. Zapomeňte také na to, že budete experimentovat a krmit tiskárnu vším, co doma najdete. Sublimační princip tisku vyžaduje bez výjimek jen a jen tato speciální média, přičemž totéž platí o barvivu. To je v kazetě nanesené na pásce, která se při tisku odvíjí pod tepelnou tiskovou hlavou, čímž jsou barvy v režimu CMY přenášeny na papír. Výklad je sice poněkud zjednodušený, každopádně nehledejte žádné zásobníky s tekutou nebo práškovou barvou.

Přenos barviva z pásky má jednu nevýhodu. Když potisknete papír třeba jen jedním čtverečním milimetrem, odvine se páska o celý formát a prázdná plocha je navždy ztracená. Pokud tedy dojde papír, skončí i páska, a proto se k tiskárně dodává spotřební materiál v setu papír-páska.

Malá, ale naše

Když je tiskárna nakrmená, můžeme začít tisknout. Budeme-li tuto činnost provádět z počítače, je třeba ještě nainstalovat ovladač. Tisk přímo z fotoaparátu Olympus je geniálně jednoduchý – přístroje se propojí kabelem, na fotoaparátu se vybere snímek a stačí už jen stisknout velké tlačítko na tiskárně. První výtisk vyjíždí z přístroje za dvě minuty a přináší jak radost, tak zklamání. To je způsobeno maximální velikostí potištěné plochy, která je o dost menší než už tak malé rozměry samotného papíru. Rozměry tisku jsou přesně 11,4 × 8,5 cm, takže na bílé okraje lze psát sáhodlouhé poznámky.

Výtisky z fototiskárny jsou ale mírně řečeno excelentní. Není divu, sublimační princip tisku byl doposud využíván téměř výhradně v grafických studiích pro náhledy před finálním komerčním tiskem. Výtisky z obrazových souborů kvalitních digitálních fotoaparátů laik na první pohled nerozpozná od skutečné fotografie. Žádný tiskový rastr, lesklý povrch, ostrost jako břitva a barvy jedna radost.

I když jsou na můj vkus výtisky malinko ploché, méně kontrastní, což přikládám za vinu absenci černé barvy v tiskové pásce, na druhou stranu si myslím, že naprostá většina uživatelů se nad výsledky bude jenom rozplývat. Když jsem testovací výtisky ukazoval svým přátelům, nikdo z nich nevěřil, že se nejedná o „fotku“. A to je asi nejlepší vysvědčení pro sublimační tisk v podání Olympus Camedia P–330 E.

Něco za něco

Mírné vrásky na čele může dělat cena. Ne cena tiskárny, šestnáct tisíc je sice mírně nad průměrem domácí tiskové periferie, avšak vzhledem ke kvalitě výstupu se dá tolerovat. Horší je to ale s cenou médií. Jeden snímek za pětadvacet až třicet korun českých při konkurenci minilabů s cenou až sedmkrát menší za stejně velkou fotografii, to příliš nenadchne. Pravdou ovšem je, že takovéto hodnocení by bylo příliš jednostranné. Zvážíme-li výhody digitálního obrazového záznamu, je srovnání ceny zralé na dlouhou hádku. Proto na závěr stručná rekapitulace: Sublimační fototiskárna Olympus Camedia P-330E je výrazným počinem k rozšíření digitální fotografie mezi vyloženě „antipočítačovou“ uživatelskou obec, přinášející sice malý, ale mimořádně kvalitní tiskový výstup.

sublimační tiskárna pro tisk digitálních fotografií

Olympus Camedia P330E

Zdroj: Olympus
Telefon: (02) 21 98 51 11
Web: www.olympus.cz
Cena: 19 990 Kč bez DPH

Parametry: rozměr papíru 100 × 141 mm, tisknutelná oblast 85 × 114 mm, rozlišení 306 dpi, zásobník na 30 papírů, sériové a paralelní rozhraní, PAL, S-video, čtečka karet SmartMedia, hmotnost 2,3 kg, rozměry 274 × 242 × 73 mm, příkon při tisku 80 W

windows CE sharewarový sloupek

Cuckoo's Call

www.palmix.itil.com
shareware (10 USD)
určeno pro HPC, PPC

Nevyhovuje-li vám standardní plánovač v kalendáři, který umožňuje zvukové upozorňování, můžete zkusit tuto utilitku, která ve stanovený čas a datum *jen* přehraje zvolený zvukový soubor (WAV). Můžete také nastavit opakování, např. „každý druhý pátek v měsíci“ nebo „každou hodinu“. Použití je velmi jednoduché. Při nastavování si dejte pozor – pokud některý údaj nastavíte nesprávně, můžete jej opravit jen tak, že celou proceduru nastavování spustíte znovu a podruhé si dáte pozor.

MobiBook 1.1

www.mobibook.com
freeware
určeno pro HPC, PPC, Palm&Pilot

MobiBook umožňuje prohlížení elektronických knih. Podporuje několik textových formátů (HTM, TXT), ale hlavně soubory PRC a PDB pro počítače Palm&Pilot, ve kterých existuje mnoho dokumentů. Na stránce programu si můžete stáhnout několik knih, které jsou upraveny pro použití v tomto programu. V textech si můžete dělat záložky, které se zachovávají i při uzavření souboru.

Program sám prohledá adresářovou strukturu kapesního počítače a sám si najde všechny použitelné dokumenty – jejich seznam přehledně zobrazí. Jeho jedinou nevýhodou je nepodporování české nebo slovenské diakritiky, i přes nainstalovanou lokalizaci (zkoušeno s češtinou Sunnysoft).

Tascal Filer Ex 2.30

www2r.biglobe.ne.jp/~tascal/download/wce/filer_ex_e.htm
shareware (20 USD)
určeno pro HPC

Modrý virus – správce souborů Norton Commander – dorazil už i do kapesních počítačů. Tascal Filer Ex umožňuje zobrazit dvě klasická okna se soubory vedle sebe, nebo se může tvářit jako *Průzkumník* z Windows, kdy na levé straně je stromová struktura, na pravé obsah adresářů. Umožňuje jednotlivé typy souborů přiřadit aplikacím, při zobrazení lze používat filtry, program dovede třídit soubory. V plné verzi můžete také využít funkce *náhledu* u všech souborů – ve volně šířené verzi je tato funkce omezena jen na grafické soubory.

Peter Adamec

palm & pilot
sharewarový sloupek

Planetarium
www.aho.ch/pilotplanets
shareware (19 USD)

V minulých týdnech zachvátilo zemi šílenství týkající se zatmění Slunce, které vzbudilo zájem o astronomii. Astronomické obzory si můžete rozšířit s tímto programem pro pozorování nebeských těles, který umožňuje nastavit si čas a místo pozorování a poté si zvolit ze dvou pohledů – kompasového a hvězdného. V hvězdném módu vidíte na displeji část oblohy, kterou byste měli mít nad sebou, včetně detailů o nejdůležitějších objektech. Protože všechna tělesa jsou velmi dobře zaměřena, můžete tento program použít i jako náhradu kompasu.

WordComplete
www.cic.com
shareware (24,99 USD)

Obdobou systému T9 z mobilních telefonů je program WordComplete. Při psaní delších slov vám po několika písmenech na místě kurzoru nabídne seznam všech slov ve své databázi, která mají stejná počáteční písmena a postupně s psaním zpřesňuje svůj výběr. Vedlejším efektem je navíc kontrola pravopisu. K dispozici je bohužel jen anglický slovník, na druhou stranu si můžete zadávat vlastní hesla do svého uživatelského slovníku.

EVEdit
www.evscl.com
shareware (16 USD)

Rozšíření systému (hack), které začátečníkům ulehčí učení graffiti. Zobrazuje totiž průběžně tahy perem, takže si můžete zkontrolovat, jak se blížíte vzorovým tahům. Když se naučíte správně psát, můžete zase využívat rozšířenou Schránku. Dovoluje uložit až deset různých položek a jejich velikost je omezena jenom velikostí dostupné paměti. Dalším vylepšením je podpora metody táhni&pusť, kterou lze použít u vybrané části textu v textových polích. Text je také možné převádět na malá nebo velká písmena.

PalmZip
klyatskin.da.ru
shareware (8 USD)

Program dovoluje komprimovat programy na 40–50 % původní velikosti. V paměti musí být program !pZip.prc o velikosti 3 kB, takže celkový kompresní poměr bude výhodný pro větší aplikace nebo pro jejich větší počet. Doprovodné aplikace pro balení a synchronizaci jsou zatím k dispozici jenom pro Windows 95/98.

Lukáš Mikšíček

dominátor

Petr Lindner

digitální fotoaparát Nikon Coolpix 950

Firma Nikon je dostatečně známá každému, kdo měl někdy co do činění s fotografií. Patří k předním producentům klasických fotoaparátů, v digitální fotografii o ní ale není mnoho slyšet. Zdání klame. Fotoaparát *Nikon Coolpix 950* jenom potvrzuje kvalitu této značky.

Vyletí ptáček

Záběry snímané půlpalcovým snímacím prvkem s rozlišením 1600 × 1200 pixelů jsou jedním slovem brilantní. Na výborné kvalitě obrázků má mimo snímací prvek lví podíl optika. Zoom s rozsahem 38–115 mm (přepočteno na kinofilm) má vnitřní zaostřování a na objímce nalezneme závit pro našroubování přídavných optických členů. V nadstandardní výbavě je širokoúhlý objektiv, telekobjektiv a také předsádka rybí oko, se kterou lze snímat v obrazovém úhlu 183 °. Komu nestačí optický zoom, může pokračovat v přibližování digitálně, a to až do dvaapůlnásobku nejdelší ohniskové vzdálenosti. Automatické zaostřování lze přepnout na manuální přednastavení zaostřené vzdálenosti v deseti krocích od 10 cm do nekonečna. Skvělý je režim makro, který umožňuje přiblížení k objektu na dva centimetry.

Vstup pouze pro bílou

Buďte bez obav, nebudu vyvolávat žádné xenofobní nálady. Titulek je věnovaný nastavení bílého bodu. Nikon Coolpix 950 samozřejmě disponuje automatickým nastavením, to je však doplněno o šest uživatelských voleb. Kromě klasických žárovkových a zářivkových světel, slunečného a zamračeného počasí je možné bílou nastavit na snímání s bleskem a co víc, lze provádět opravdovou uživatelskou kalibraci. Ta spočívá v tom, že okénko displeje namíříte na místo, které považujete za bílou, odexponujete a přístroj si nastavení uloží do paměti.

Na ostří žiletky

Téměř každý výrobce digitálních fotoaparátů vybavuje své přístroje jaksi navíc nejrůznějšími více či méně potřebnými funkcemi. Ovšem BSS (Best Shot Selector) u Nikona je prostě bomba. Znáte to, světla není nikdy dost, a tak se fotí dlouhými časy. Samozřejmě z ruky, protože kdo by s sebou tahal stativ. Nikon sice umožňuje až čtyřnásobné zvýšení citlivosti, ale jak už to bývá, některé snímky jsou prostě rozmazané. V našem případě však zapneme BSS a držíme spoušť. Fotoaparát snímá kontinuálně až do deseti snímků, software přístroje z nich poté vybere nejostřejší snímek a ten jeden jediný pak uloží na paměťovou kartu. Světe div se, ale ono to opravdu funguje.

Není všechno zlato

Fotoaparát je konstrukčně řešen s otočným modulem objektivu, ve kterém je umístěn i vestavěný blesk a průhledový hledáček. Nejedná se tedy o svého času oblíbenou konstrukci bez optického hledáčku, což je jen dobře.

Černé tělo přístroje s dobře padnoucí rukojetí působí odolně, však je také odlito z hořčíkové slitiny. Konstrukce s otočným modulem objektivu mi nevadí, naopak je výhodná už z toho důvodu, že nešpiníte nosem displej. Obě poloviny fotoaparátu je možné natočit do takového úhlu, který uživateli vyhovuje.

Pohoda ale končí přiložením hledáčku k oku. Nechápu, jak může světově proslulá firma vyrobit přístroj, který má okulár hledáčku na úrovni povrchu těla, nechráněný ani milimetrem byť primitivní očnice proto okolnímu světlu. Každé slabší boční či horní světlo tak tvoří odlesky a značně snižuje komfort při fotografování. Paradoxem je, že nižší model *Nikon Coolpix 700* už tento nedostatek nemá, jeho okulár je mírně zapuštěný do těla přístroje.

Druhou výhradu mám vůči ovládacímu kolečku pod spouští. Tento prvek převzatý z lepších kinofilmových zrcadlovek totiž vyžaduje buď prstíčky kojence nebo slepecky citlivý hmat. Kolečko je příliš zapuštěné do povrchu, rýhování je jemné a aretace tak slabá, že jednotlivé polohy velmi obtížně nahmátnete.

Snímky pořízené testovaným digitálním fotoaparátem naleznete na webové stránce Mobilit – **mobility.cpress.cz.**

Není to marné

Přestože byl předchozí odstavec poměrně kritický, neznamená to, že je snad Nikon Coolpix 950 špatným přístrojem. Právě naopak, tento digitální fotoaparát patří nepochybně na špici ve své třídě. Snímky jsou perfektně ostré, s prokreslenými detaily, světly a stíny … a mezi námi – podání pleťovky v provedení Nikona, to se hned tak nevidí. O kalibraci bílého bodu už řeč byla, a kvalitní makro mě vždycky dostane. Že bych začal šetřit do prasátka?

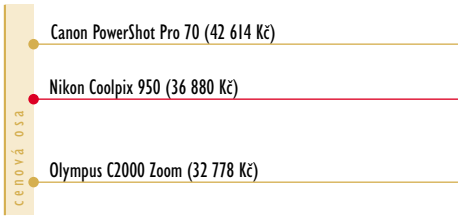

digitální fotoaparát

Nikon Coolpix 950

Zdroj: Nikon
Telefon: (02) 67 15 45 60
Web: www.nikon.cz
Cena: 36 880 Kč bez DPH

Parametry: rozlišení 1600 × 1200 bodů, 3× zoom odpovídající 38–115 mm u 35mm filmu, režim makro od 2 cm, zpoždění závěrky 0,1 s, sériové rozhraní, výstup na televizor, rozměry 143 × 76,5 × 36,5 mm, hmotnost 350 g

Siemens C25

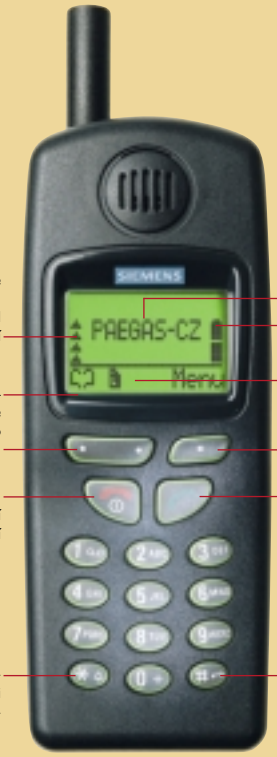

pro telefonování stačí...

Volání: tlačítky zadejte telefonní číslo s meziměstskou předvolbou a stiskněte .

Oprava zadaného čísla: krátkým stisknutím smažete poslední zadaný znak, delším podržením smažete celé zadané číslo.

Volání na číslo z telefonního seznamu: Stiskněte (na spodním řádku displeje je nad tlačítkem symbol **telefonního seznamu**), stiskněte tlačítko 2 ABC–9 WXYZ odpovídající počátečnímu písmenu jména volaného (pro písmena na dalších místech tlačítko stiskněte vícekrát – pro jméno začínající například na „O“ stiskněte tlačítko 6 MNO třikrát) a jméno pomocí (**šipky**) dohledejte. Pro volání stiskněte .

Přijmutí hovoru: stiskněte .

Nastavení hlasitosti: během hovoru stiskněte (–) pro zeslabení nebo (+) pro zesílení.

Odmítnutí hovoru: během vyzvánění stiskněte nebo (**Zrušit**).

Ukončení hovoru: v průběhu telefonování stiskněte .

Volání na poslední volané číslo: stiskněte dvakrát .

Volání na některé z dříve volaných čísel: stiskněte , pomocí (**šipka doprava**) a zpět pomocí (**šipka doleva**) procházejte mezi posledními deseti volanými čísly, tlačítkem na ně zavoláte.

Volání někomu, kdo dříve volal: stiskněte , pomocí (**šipka doleva**) zpět pomocí (**šipka doprava**) procházejte mezi deseti čísly naposled přijatých hovorů, tlačítkem na ně zavoláte.

Ztracená volání: v horním řádku displeje se objeví malý znak telefonu (na obrázku je vyznačen). Do seznamu nepřijatých volání se nyní dostanete stisknutím (je nad ním **symbol ztraceného volání**), v seznamu se pohybujete (**šipky**), na zvolené tlačítko zavoláte stisknutím .

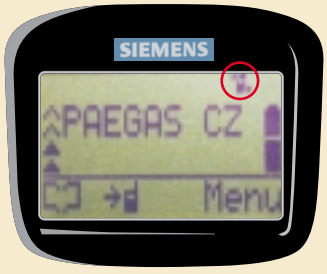

orientace v menu

Do menu telefonu se dostanete, když ze základního displeje telefonu stisknete (**Menu**).

Na horním řádku displeje se objeví ikonky pro snadnější orientaci ve struktuře menu, uprostřed je název položky, do které se dostanete opětovným stisknutím (**Vybrat**), a často také dvojice čísel označující délku větve menu a aktuální pozici.

Označení *„Tel. Seznam 5/7“* například znamená, že položka pro nastavení telefonního seznamu je na pátém místě z celkových sedmi. Pokud si číslo pamatujete, můžete se do nastavení telefonního seznamu dostat velmi rychle: stačí z hlavního displeje stisknout (**Menu**) a poté tlačítko 5 JKL (první číslice v označení 5/7).

Zopakování příkazu zadaného z menu: telefon Siemens C25 si pamatuje posledních sedm operací prováděných pomocí menu. Můžete je snadno zopakovat – dostanete se k nim stisknutím , následně (**Sezn.**). Operace vybíráte pomocí (**šipky**).

do telefonního seznamu

Vložení čísla do telefonního seznamu: číslicovými tlačítky zadejte telefonní číslo (doporučuje se i s mezinárodní předvolbou; pro ČR +420, znak plus zadáte delším podržením 0+) a stiskněte (**Uložit**). Číslicovými tlačítky podobně jako při psaní textových zpráv (viz dále) zadejte jméno a potvrďte jej (**OK**).

Úprava záznamu v telefonním seznamu: vyberte z telefonního seznamu záznam a stiskněte (**Příslušenství**). Pomocí (**šipky**) vyhledejte položku **Změnit**

záznam (nebo stiskněte 2 ABC – tímto způsobem se rychle dostanete na očíslovanou pozici v menu) a pro potvrzení stiskněte ⊡ (**Vybrat**). Nyní můžete upravit, tj. umazat a znovu dopsat telefonní číslo a po stisknutí ⊡ (**OK**) také jméno. Dalším stisknutím ⊡ (**OK**) upravený záznam uložíte.

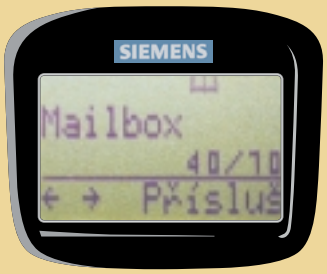

Vymazání záznamu z telefonního seznamu: postupujte stejně jako v předešlém bodě, ale místo položky Změnit záznam vyberte na pozici 4 GHI položku **Záznam smazat**. Stiskněte ⊡ **(Vybrat)** a smazání potvrďte ⊡ (**Ano**).

Zkrácená volba: pod tlačítky 1 ∞ až 9 WXYZ mohou být skryta často volaná čísla. Pro jejich volání stačí stisknout tlačítko a potvrdit jej ✆.

Pro první přiřazení stiskněte tlačítko, kterému chcete číslo přiřadit (tlačítko 1 ∞ je však vyhrazeno pro volání do hlasové schránky), a následně stiskněte tlačítko ⊡ (**Nast.**) Poté buď napište číslo nebo jej vyberte z telefonního seznamu (⊡).

Uložení na již obsazenou pozici je složitější: vyberte z telefonního seznamu číslo, které chcete uložit jako zkrácenou volbu, stiskněte ⊡ (**Přísluš**) a najděte položku **Přidat do zkrác. Vo**. Šipkami (⊡) zvolte tlačítko zkrácené volby, kterému bude číslo přiřazeno. Operaci potvrďte ⊡ (**Vybrat**).

textové zprávičky

Čtení nové zprávy: na příchozí textovou zprávu jste obvykle upozorněni krátkým zazvoněním a ve spodním řádku displeje se objeví symbol obálky. Stisknutí tlačítka pod ním (⊡) se objeví čas doručení zprávy a telefonní číslo odesílatele. Tlačítkem ⊡ (**šipky**) zprávu přečtete. Jakmile se dostanete na konec, objeví se otázka *„Smazat zprávu?“* Tu potvrdíte ⊡ (**Ano**), nebo zamítnete ⊡ (**Ne**) a zpráva se uloží.

Kdo poslal zprávu: ačkoliv telefon zobrazí pouze telefonní číslo odesílatele, je možné jeho jméno jednoduše zjistit. Po otevření příchozí zprávy stiskněte ✆ a telefon začne vytáčet číslo osoby, která vám poslala textovou zprávu. Jestliže toto číslo máte v telefonním seznamu, zobrazí se na displeji jméno, které je k němu přiřazeno. Vytáčení čísla ale hned po zobrazení jména zrušte tlačítkem ☎.

Vytvoření nové textové zprávy: z menu vyberte položku **Text. Zprávy | Vytvořit zprávu**.

Psaní textové zprávy: text se píše obvyklým způsobem – číslicovými tlačítky telefonu (0 + až 9 WXYZ, * △, # ⇨). Při prvním stisknutí tlačítka se ve spodním řádku displeje objeví seznam znaků, které je možné dalším tisknutím napsat. Opakovaně tiskněte tlačítko, až se dostanete k žádanému znaku. Chcete-li psát malá písmena, stiskněte nejprve * △, mezeru vložíte tlačítkem 1 ∞. Pro smazání předešlého znaku stiskněte ⊡ (**šipka** a **C**), pro přesun kurzoru doleva ⊡ (**šipka doleva**) a následně doprava ⊡ (**šipka doprava**). Delší podržení těchto tlačítek způsobí, že se kurzor přesune na úplný začátek nebo konec textu.

Odeslání textové zprávy: je-li zpráva napsána a blikající kurzor je na jejím konci, lze zprávu odeslat stisknutím ⊡ (**OK**). Objeví se otázka *„Konec zadání?“*. Tu potvrdíte ⊡ (**Ano**), zadáte telefonní číslo příjemce, nebo jej vyberete z telefonního seznamu. Číslo potvrďte ⊡ (**OK**), další otázku také potvrďte ⊡ (**OK**) a během chvíle bude textová zpráva odeslána.

Uložení napsané zprávy: po odeslání textové zprávy se na displeji objeví otázka *„Uložit text?“* Jejím zamítnutím tlačítkem ⊡ (**Ne**) se rovnou vrátíte na hlavní displej telefonu, tlačítkem ⊡ (**Ano**) zprávu uložíte k budoucímu použití.

Odpověď na textovou zprávu: když během čtení zprávy stisknete ⊡ (**Přísluš**) a nalistujete položku *Odpověď*, můžete vybrat mezi předdefinovanými *„Odpoved je ANO/NE“*, nebo pro odpověď můžete vytvořit svůj vlastní, zcela nový text.

Kdy je čas promazat zprávy: paměť na kartě SIM, do které se ukládají textové zprávy, je omezena (prakticky na deset zpráv) a když je karta plná, není možné přijímat nové zprávy. V takovém případě začne na displeji blikat symbol obálky.

vyzvánění

Tiché vyzvánění: podržte asi jednu sekundu * △. Na displeji se objeví znak přeškrtnutého zvonku a telefon při příchozím hovoru začne pouze blikat. Opětovným stisknutím * △ se vrátíte opět k normálnímu vyzvánění.

Diskrétní vyzvánění: asi jednu sekundu podržte * △, během nápisu *„Všechny tóny vypnuto“* ale stiskněte ⊡ (**Změnit**). Příchozí hovor je posléze indikován krátkým pípnutím a animací na displeji. Dalším podržením * △ se vrátíte k běžnému vyzvánění.

Pro pokročilejší nastavení vyzvánění slouží v menu telefonu položka *„Vyzvánění tóny“* (**Menu–4**):

Hlasitost vyzvánění se volí v její podpoložce *„Hlasit.vyzv“*. Oběma částmi ⊡ (**šipky**) se vybere požadovaná intenzita a tlačítkem ⊡ (**Vybrat/Držet**) se potvrdí.

Vyzváněcí melodii vyberete v podpoložce *„Melodie vyzv“*. Volit můžete jednu z dvaceti melodií nebo diskrétní pípnutí.

Vyzvánění pro důležité osoby: číslům, která máte uložena jako Zkrácenou volbu (viz výše) je možné přiřadit jinou vyzváněcí melodii. Zvolíte ji v podpoložce *„Melod–ZkrácV“*.

Nahrání vlastní melodie je možné v podpoložce *„Nahrát melod“*. Lze zaznamenat až 49 tónů nebo pauz v rozsahu C1 až G4, tedy asi tři a půl oktávy. Tlačítka 1 ∞ až 8 TUV odpovídají tónům stupnice C dur, před zadáním zvýšeného tónu (Cis, Dis, …) je třeba stisknout * △. Tlačítkem # ⇨ se mění oktávy a klávesami 0 + nebo 9 WXYZ se vkládají pomlky. Délkou stisku tlačítek tónů/pomlk volíte jejich délku – od šestnáctinové až po celou notu. Tlačítkem ⊡ se smaže poslední tón/pomlka, tlačítko ⊡ (**Posl.**) poslouží k přehrání zaznamenané „skladby“. Poté je možné vrátit se zpět a pokračovat v kompozici – tlačítko ⊡ (**Zpět**) – nebo vyzvánění uložit tlačítkem ⊡ (**Uložit**).

A 1 – výška tónu
1/16 – délka tónu
3 – pořadové číslo tónu

na co nezbylo místo jinde

Zamknutí klávesnice: stačí jednu sekundu podržet tlačítko # ⇨. Když je zablokovaná klávesnice, je možné pouze přijmout hovor nebo zavolat na linku SOS (číslo 112). Odemknutí klávesnice se provede stejným způsobem. Zamknutá klávesnice je na displeji telefonu indikována přerušovanou čarou.

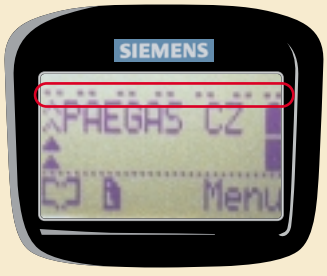

SIM Toolkit: pokud vaše karta SIM obsahuje aplikaci SIM Toolkit, dostanete se do ní z hlavního displeje stisknutím ⊡. Nabídkou procházíte pomocí ⊡ (**šipky**), položky vybíráte ⊡ (**Vybrat**).

Minutové pípání pro informování o délce hovoru nastavíte v menu **Nastavení | Čas/Poplatky | Minutov.píp** (**Menu 7–1–4**).

Rychlé zapnutí telefonu: při zapínání telefonu není třeba čekat, až se vypíše animovaný nápis *„Vítáme Vás Siemens C25“*, ale je možné rovnou začít zadávat bezpečnostní kód PIN. Když nemáte zvoleno vyžadování kódu PIN po zapnutí, stačí během animace stisknout ✆.

mobilní servis

mobility@cpress.cz

112 – linka tísňového volání

Rostislav Kocman: Pro dokonale zažitá telefonní čísla tísňového volání (150, 155, 158) není číslo 112 příliš známé, ale pro mobilní telefonisty má velký význam. Ideální samozřejmě je, když toto číslo vůbec nemusíte vytáčet, ale pokud už se dostanete do situace, kdy potřebujete pomoc, je dobré vědět, kdy je toto číslo dostupné.

Číslo 112 můžete na svém telefonu vytočit a volat vždy, když jste v dosahu signálu libovolné sítě. Vůbec nezáleží na tom, jestli má váš operátor a síť, v jejímž dosahu se nacházíte a jejímž prostřednictvím chcete 112 volat, podepsanou dohodu o roamingu. Toto číslo funguje na celém světě – ve všech mobilních sítích a volat na něj můžete vždy, když má váš mobilní telefon dostatek energie na uskutečnění hovoru.

Volat tedy můžete i bez vložené karty SIM a bez aktivovaného mezinárodního nebo vnitrostátního roamingu. Volat můžete ze zablokovaného telefonu, z telefonu s předplacenou kartou bez dostatečného kreditu, z telefonu bez karty SIM, z telefonu EuroTel v síti Paegas a obráceně …

Číslo 112 funguje jako dispečerské – zavoláte a sdělíte svůj problém. Operátor vás přepojí na nejbližší středisko Policie/hasičů/záchranné služby, nebo sám zajistí nutnou pomoc a informuje všechny bezpečnostní složky. Tato linka se má v budoucnu stát součástí integrovaného záchranného systému, čímž by odpadlo použití současných čísel tísňového volání.

digitální nebo analogové hodiny?

Rostislav Kocman: Pokud se vám nelíbí digitální nebo analogové hodiny na displeji vašeho Psionu, můžete je snadno vyměnit za druhý typ – stačí na ně klepnout perem a samy se přepnou.

Dvojklik nezpůsobí vyvolání okna pro nastavení aktuálního času, ale jen dvakrát změní typ hodin. Čas se nastavuje v *Ovládacích panelech* – ikonkou *Čas a datum*.

Kolik míst v telefonním seznamu je na kartě SIM

Marek Piech: *Protože mi nestačí počet záznamů v telefonním seznamu na mojí kartě SIM, zajímalo by mě, jestli jsou k dispozici karty s větší kapacitou, než je 100 položek.*

Rostislav Kocman: RadioMobil nabízí u nových karet SIM až 205 míst pro vložení telefonních čísel. Jinak je tomu u starších karet s aplikací SIM Toolkit (Paegas Info nebo Bankovní služby), které měly z technologických důvodů menší kapacitu telefonního seznamu – 125 míst. Tyto karty budou prodejci pravděpodobně ještě chvíli nabízet. Podle nejčerstvějších informací RadioMobilu už jsou ale v jeho firemních prodejnách k dispozici SIM Toolkitové karty, které mají také kapacitu 205 záznamů.

U EuroTelu zatím můžete využít jen 100 míst v telefonním seznamu pro všechny karty SIM, které nabízí.

Kromě telefonního seznamu uloženého na kartách SIM disponují některé telefony ještě pamětí telefonu, kam lze také ukládat telefonní čísla. Jedinou nevýhodou těchto seznamů je, že je nemáte neustále u sebe – nemůžete si je přenést do jiného telefonu v kartě SIM.

výměna karty SIM a zachování telefonního seznamu

Rostislav Kocman: Když se rozhodnete pro výměnu karty SIM, je to obvykle z důvodu pořízení aplikace SIM Toolkit (u Paegasu typicky bankovních služeb Expandia Banky), nebo pro větší kapacitu telefonního seznamu na nové kartě.

Když nechcete ztratit záznamy v telefonním seznamu na staré kartě, požádejte obsluhu před výměnou karty o přenesení telefonního seznamu na novou kartu SIM. Tato služba není automatická, i když mnohde vám ji sami nabídnou jako laskavost.

RadioMobil doporučuje provádět výměny karet SIM ve svých firemních prodejnách, protože jen tam může ručit za parametry nových karet a související služby. Většinou se ale na přenesení telefonního seznamu dohodnete i u neznačkových prodejců.

mobility

NEROZUMÍTE SI SE SVÝM MOBILNÍM TELEFONEM, KAPESNÍM POČÍTAČEM NEBO DIGITÁLNÍM FOTOAPARÁTEM?

PIŠTE NA:

mobility@cpress.cz

psion S5|mx sharewarový sloupek

SafePlace

www.palmtop.nl/safeplace.html
freeware (S5/mx)

Program pro uložení citlivých údajů v šifrované podobě. Vzhledem připomíná klasickou databázi Data, stejně tak se velmi jednoduše ovládá. Je připraveno několik předdefinovaných typů záznamů (platební karta, elektronický klíč, heslo do systému, registrace softwaru atd.). U záznamů s časovým omezením, jako jsou platební karty, je několik dní předem upozorňováno na vypršení platnosti. Přístup do databáze je chráněn heslem, ovšem použitá šifra nebyla zveřejněna, což lze považovat za potenciální bezpečnostní díru.

FileSwitch

home.clara.net/tixy/psion/software/FileSwitch.html
freeware (S5/mx)

Utilitka pro ty, kteří si příliš zvykli na přepínání běžících úloh ve Windows – klávesou Alt–Tab. Umožní totéž, ale s kombinací kláves Ctrl–mezerník nebo Tab, ovšem na Psionovi.

ContactLoader

www.cix.co.uk/~neilsands/psion/download.htm
freeware (S5/mx)

Psion Series 5mx nabízí pro uložení kontaktů centrální databázi Contacts, která používá jeden soubor, což je výhodné pro synchronizaci a údržbu, ale ne už pro rozdělení kontaktů, např. na soukromé a firemní. ContactLoader umožní používat více těchto databází.

CoDriver

www.psionking.com/travel5.htm#codriver
shareware 15 GBP (S5/mx)

Programy Route Planner nebo Street Planner nemají příliš dobře použitelné itineráře. CoDriver dovede tyto itineráře načíst a na přehledné velké obrazovce zobrazit potřebné informace. Nejlepší využití najde při navigaci s pomocí GPS, kdy měří i ujetou vzdálenost a v dostatečném předstihu zobrazuje výzvy ke změně směru jízdy. Také dokáže před každou instrukcí zapnout podsvícení displeje, což je v noci velmi příjemná vlastnost.

Petr Bohdan

Twist nefunguje

Martina Mrázková: *Ve svém telefonu Panasonic G500 používám kartu SIM pro tarif Ekonom (RadioMobil). Když jsem do něj vložila kartu pro Twist, telefon s ní odmítal pracovat. Vyzkoušela jsem tuto kartu v telefonu Bosch 908 a tam bylo vše v pořádku. Kde může být problém?*
RadioMobil: Chyba je ve firmwaru telefonu Panasonic G500 – je už starší a nepodporuje všechny funkce, které vyžaduje karta Twist. Obraťte se na autorizovaný servis EBM. Ten vám do telefonu nahraje novou verzi firmwaru a s ní by už měla karta Twist fungovat.

Zatracených osmnáct měsíců

Vašek Buršík: *Mám mobil s kartou GO a stále nerozumím těm 18 měsícům.*
Marek Lutonský: Kupon GO můžete používat buď tak dlouho, než provoláte jeho kredit, nebo nejdéle 18 měsíců od chvíle, kdy s ním nabijete kartu SIM. Potom si koupíte nový kupon, znovu nabijete kartu a opět můžete volat až do jeho vyčerpání nebo do uplynutí 18 měsíců a tak dále.

nový ActiveSync

Rostislav Kocman: V srpnu Microsoft uvolnil novou verzi svého komunikačního a synchronizačního softwaru pro kapesní počítače s Windows CE. *ActiveSync 3.0* má spoustu

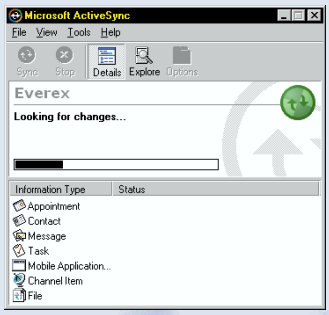

vylepšení, především v komunikační rychlosti a konfiguraci komunikace. Instalační soubor naleznete na adrese www.microsoft.com/windowsce/products/download/activesync.asp.

digitální poradna

Jaký stativ je vhodný pro použití s digitálním fotoaparátem?
Digitální fotoaparáty nevyžadují žádné speciální stativy. Pouze zkontrolujte, zda má váš digitální fotoaparát pro něj zespodu závit, a pokud ano, hodí se k němu každý stativ určený pro běžné fotoaparáty.

Některé fotografie z digitálního fotoaparátu mají nádech do růžové barvy. Dá se s tím něco dělat?
Problémy se správným podáním barev mají jak klasické, tak i digitální fotoaparáty. Velmi záleží, za jakých světelných podmínek fotografujete, a obecně se dá dokonce říct, že většina digitálních fotoaparátů si se stíženými podmínkami poradí lépe než běžné přístroje.

Pokud se chystáte snímky teprve pořídit, experimentujte s nastavením bílé barvy (white balance). Když už jsou snímky hotové, máte možnost pomocí grafického programu barevný nádech odstranit.

Jakým způsobem mám čistit displej na fotoaparátu, který je stále špinavý?
Pokud nejsou displeje překryty ochranným sklíčkem, mají opravdu tendenci působit „upatlaným" dojmem. Na čištění lze použít speciální přípravky určené pro displeje LCD. Rozhodně nepoužívejte běžné čisticí prostředky a ani čistidla pro monitory nejsou nejvhodnější. Jestliže nemáte čisticí prostředek, je lepší si vystačit se suchým hadříkem, než displej poškodit. Chcete-li se vyhnout problémům s čištěním displeje, sežeňte si čirou adhezní folii a nalepte ji na displej. Fólii lze bez problému čistit vodou s malým množstvím saponátu a navíc se ani tolik nešpiní.

Jak mám fotografie zkomprimovat, aby zabíraly co nejméně místa?
Digitální fotografie uložené ve formátu JPEG není možné žádným běžným archivačním programem výrazně zmenšit. Tento formát je natolik úsporný, že jeho další pakování nemá smysl. Pokud vám připadají soubory s fotografiemi příliš velké, můžete v grafickém programu zvýšit kompresi formátu JPG, ale zaplatíte sníženou kvalitou. Když máte fotografie uložené ve formátu TIFF, převeďte je do JPEG a ušetříte výrazně víc než při použití komprimačních programů.

Na dotazy z oblasti digitální fotografie odpovídají odborníci z webového serveru Grafika On-Line
www.grafika.cz/poradna

GRAFIKA ON-LINE
http://www.grafika.cz

seznam inzerentů v čísle 9/99

3Com, Praha 32
AT Computers, Ostrava 19
CHG Toshiba, Brno 2
Comdis, Ostrava 7
Computer Press, Brno 9, 10, 14, 20, 22, 24
Conquest, Praha 31
Eprint/Epson, Praha 15
Expert&Partner, Praha 23
Kobe, Praha 13
Ramert, Praha 15
VT Data, Vysoké Mýto 9

mobility

průvodce uživatele mobilních zařízení
mobility.cpress.cz • mobility@cpress.cz

REDAKCE
(e-mailové adresy většiny níže uvedených osob jsou tvořeny podle vzoru prijmeni@cpress.cz, není-li uvedeno jinak)
Vedoucí oddělení časopisů Tomáš Baránek
Šéfredaktor Marek Lutonský
Zástupce šéfredaktora Rostislav Kocman
Art director časopisu Marek Lutonský
Titulní strana Jan Křenek
Redakce
Patrick Zandl, Tomáš Holčík, Petr Broža, Petr Lindner, Jan Roháč, Richard Voigts, Ladislav Staněk
Stálí spolupracovníci
Tomáš Baránek, Pavel Knapp, Roman Smělý, Jan Březina, Lukáš Mikšíček, Ivo Hlaváček
Product manager Karel Kapinus
Marketing Lucie Jirsová

VÝROBA A DISTRIBUCE
Vedoucí produkce Kateřina Vobecká
Produkce Otmar Ševčík
Vedoucí kreativního oddělení Jan Křenek
Sazba Aleš Kalina
Osvit Mirek Zachrdle
Vedoucí distribuce Radek Solařík
Distribuce Jitka Veselá
Vedoucí ekonomického oddělení Renata Svobodová

ADRESA REDAKCE
Computer Press Brno
náměstí 28. dubna 48, 635 00 Brno-Bystrc
tel./fax: 05-46 12 21 11, 46 12 21 12

INZERCE
Vedoucí obchodního týmu: Rudolf Volný
Computer Press Praha
Karel Kapinus, Andrea Balonová, Jana Táborská
Pod Vinicí 23, 143 00 Praha 4-Modřany
tel.: 02-61313930-1, fax: 02-61313934
Computer Press Brno
Ivana Srostlíková, Luďka Šikralová
náměstí 28. dubna 48, 635 00 Brno-Bystrc,
tel./fax.: 05-46 12 21 11, 46 12 21 12
Computer Press Ostrava
Rudolf Volný
Fráni Šrámka 5, 709 50 Ostrava-Mar. Hory
tel.: 069-662 46 59, fax: 069-663 47 34
Computer Press Bratislava:
Petra Pancáková (pancakova@cpress.sk)
Hattalová 12/A, 831 03 Bratislava
tel: +421-7-44 45 20 48, +421-7-44 25 17 20,
fax: +421-7-44 45 20 46

VYDAVATEL
Computer Press, a. s.
Praha 4, Hornocholupická 22
Předseda představenstva Jiří Hlavenka
Výkonný ředitel Karel Kalný
Obchodní ředitel Petr Samšuk

Tisk Moraviapress, a. s.

Časopis Mobility je přílohou časopisu Computer.
Mobility nejsou prodejné samostatně.

spolupracující internetový deník
Mobil server
denní zpravodaj ze světa telekomunikací
www.mobil.cz